

LAKS monitor

hét tevredenheidsonderzoek
onder scholieren

2022

LAKS maakt
de balans op!

Voorwoord

Beste lezer,

Voor je ligt de zevende editie van de LAKS-monitor. Dit jaar is de LAKS-monitor door meer dan 51.000 leerlingen ingevuld en daar zijn we natuurlijk erg trots op! We willen de scholen die de LAKS-monitor weer tot een succes hebben gemaakt bedanken en natuurlijk vooral alle scholieren die de tijd en moeite hebben genomen om de LAKS-monitor in te vullen. Met hun input komen we er achter wat er landelijk op scholen speelt en waar we mee aan de slag kunnen gaan om het onderwijs te verbeteren.

Het LAKS vertegenwoordigt alle scholieren in Nederland en komt op voor hun belangen. We doen dit in de politiek, in de media en natuurlijk op scholen. Door middel van de LAKS-monitor willen we de leerlingenraden handvaten geven om met hun school het gesprek aan te gaan. Zo proberen we op scholen de leerlingenparticipatie te verhogen.

Om de resultaten van de LAKS-monitor zo toegankelijk en bruikbaar mogelijk te maken, zodat de leerlingen er echt mee aan de slag kunnen, publiceren we deze op <https://resultaten.laks-monitor.nl/>. Leerlingenraden kunnen hier hun eigen resultaten vergelijken met de landelijke resultaten. Daarnaast kunnen ze hun resultaten vergelijken met die van verschillende niveaus, leerjaren en scholen.

Dit jaar is de LAKS-monitor vernieuwd: de vragenlijst is makkelijker geformuleerd, ingekort en goed in te vullen op een mobiel toestel. Hiermee hebben we de LAKS-monitor zo toegankelijk mogelijk gemaakt voor elke scholier.

Met de LAKS-monitor hebben we de landelijke tevredenheid van alle scholieren gemeten, hiermee kunnen wij als LAKS aan de slag en dit kunnen we gebruiken in ons jaarplan. Daarnaast hopen we dat scholen de LAKS-monitor gebruiken om de kwaliteit van het onderwijs binnen hun school te verbeteren. Maar uiteindelijk is de LAKS-monitor natuurlijk voor de leerlingen: we hopen hiermee de participatie en de medezeggenschap van leerlingen te verbeteren. In elk hoofdstuk van dit rapport gaan we in op wat het LAKS doet en wat de leerlingenraad kan doen. We komen de leerlingen hier graag een handje bij helpen tijdens een training!

Wij gaan met de resultaten van de LAKS-monitor 2022 aan de slag en stimuleren jullie allen om dat ook te doen. Ten slotte wensen we jullie veel leesplezier!

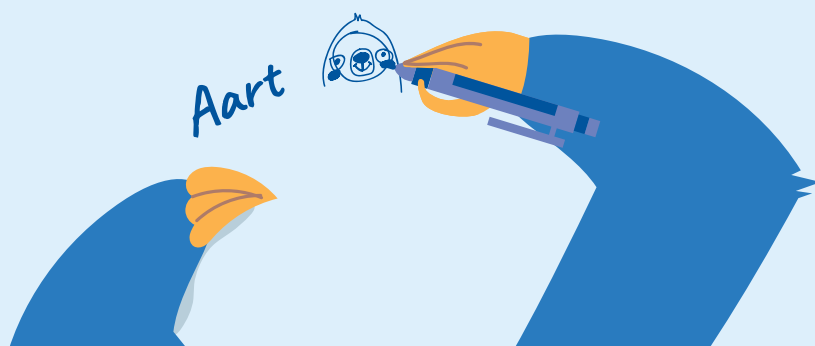
Namens het LAKS- bestuur,

Ferdy Adriaansen

Portefeuillehouder LAKS-Monitor

Inhoudsopgave

1	<u>Inleiding</u>	<u>6</u>
1.1	<u>Wat is de LAKS-monitor</u>	<u>8</u>
1.2	<u>Onderzoeksopzet</u>	<u>8</u>
1.3	<u>Wijzigingen 2022</u>	<u>8</u>
1.4	<u>Respons en cleaning</u>	<u>9</u>
1.5	<u>Vragenlijst en indeling in thema's</u>	<u>10</u>
1.6	<u>Verder in dit rapport</u>	<u>11</u>
1.7	<u>Wat doet LAKS?</u>	<u>11</u>
1.8	<u>Factsheet</u>	<u>12</u>
2	<u>LAKS over de meest opvallende resultaten</u>	<u>14</u>
3	<u>Lessen en toetsen</u>	<u>20</u>
3.1	<u>Inleiding</u>	<u>22</u>
3.2	<u>Totaaloordeel lessen en toetsen</u>	<u>22</u>
3.3	<u>Losse vragen bij lessen en toetsen</u>	<u>27</u>
3.4	<u>Totaaloordeel ICT gebruik in de les</u>	<u>28</u>
3.5	<u>Samenvatting</u>	<u>30</u>
4	<u>Docenten</u>	<u>32</u>
4.1	<u>Inleiding</u>	<u>34</u>
4.2	<u>Totaaloordeel docenten</u>	<u>34</u>
4.3	<u>Samenvatting</u>	<u>37</u>
5	<u>Begeleiding</u>	<u>38</u>
5.1	<u>Inleiding</u>	<u>40</u>
5.2	<u>Totaaloordeel begeleiding</u>	<u>40</u>
5.3	<u>Losse vragen bij begeleiding</u>	<u>44</u>
5.4	<u>Samenvatting</u>	<u>44</u>

<u>6</u>	<u>Mogelijkheden op school</u>	<u>46</u>
<u>6.1</u>	<u>Inleiding</u>	<u>48</u>
<u>6.2</u>	<u>Totaaloordeel mogelijkheden op school</u>	<u>48</u>
<u>6.3</u>	<u>Losse vragen bij mogelijkheden op school</u>	<u>52</u>
<u>6.4</u>	<u>Ondersteuningsbehoefte</u>	<u>52</u>
<u>6.5</u>	<u>Samenvatting</u>	<u>54</u>
<u>7</u>	<u>Inspraak</u>	<u>56</u>
<u>7.1</u>	<u>Inleiding</u>	<u>58</u>
<u>7.2</u>	<u>Losse vragen bij inspraak</u>	<u>58</u>
<u>7.3</u>	<u>Samenvatting</u>	<u>60</u>
<u>8</u>	<u>Sfeer en veiligheid</u>	<u>62</u>
<u>8.1</u>	<u>Inleiding</u>	<u>64</u>
<u>8.2</u>	<u>Totaaloordeel sfeer en veiligheid</u>	<u>64</u>
<u>8.3</u>	<u>Losse vragen bij sfeer en veiligheid</u>	<u>67</u>
<u>8.4</u>	<u>Pesten</u>	<u>67</u>
<u>8.5</u>	<u>Samenvatting</u>	<u>68</u>
<u>9</u>	<u>Algemeen oordeel</u>	<u>70</u>
<u>9.1</u>	<u>Inleiding</u>	<u>72</u>
<u>9.2</u>	<u>Rapportcijfer en invloed corona</u>	<u>72</u>
<u>9.3</u>	<u>Welke omstandigheden hebben de meeste invloed</u>	<u>74</u>
<u>9.4</u>	<u>Investeren in plezier</u>	<u>75</u>
<u>9.5</u>	<u>Samenvatting</u>	<u>77</u>
<u>10</u>	<u>Bijlagen</u>	<u>78</u>
<u>A</u>	<u>Deelnemende scholen</u>	<u>79</u>
<u>B</u>	<u>Respons naar achtergrondkenmerken</u>	<u>80</u>
<u>C</u>	<u>Indeling in thema's</u>	<u>83</u>
<u>D</u>	<u>Vragenlijst</u>	<u>84</u>
<u>E</u>	<u>Bronnen</u>	<u>93</u>

Hoofdstuk 1

Inleiding

Het Landelijk Actie Komitee Scholieren (LAKS) zet zich in voor goed onderwijs aan scholieren op middelbare scholen. Om te kijken hoe scholieren vinden dat het op school gaat, zijn we in 2010 begonnen met een onderzoek: de LAKS-monitor.

**Wat is de
LAKS-monitor**

**Wat is er
gewijzigd in
2022?**

**Wat doet
LAKS?**

51.055

scholieren hebben
dit jaar de LAKS-monitor
ingevuld.

30

vragen minder
dan vorige jaren

82

Voortgezet onderwijs-
scholen deden mee aan
de LAKS-monitor 2022

1.1 Wat is de LAKS-monitor?

De LAKS-monitor wordt elke twee jaar afgenomen. Scholieren vullen een vragenlijst in en hun antwoorden laten zien wat er op school speelt: waar zijn zij tevreden over en op waar moet het nog beter. In 2022 konden scholen voor de zevende keer deelnemen.

Om ervoor te zorgen dat scholen en leerlingenraden deze informatie kunnen krijgen, wordt LAKS gesteund door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Onderzoeksbureau ResearchNed zorgde ervoor dat de enquête online kon worden ingevuld. Het belangrijkste is natuurlijk dat veel scholieren alle vragen hebben beantwoord. De uitkomsten van de LAKS-monitor 2022 staan in dit rapport.

1.2 Onderzoeksopzet

Vanaf mei 2021 konden scholen aangegeven mee te willen doen aan de LAKS-monitor 2022. Een overzicht van alle deelnemende scholen vind je in bijlage A. Vanaf september 2021 konden scholen doorgeven met welke klassen zij mee wilden doen. Scholen mochten zelf kiezen, maar we hebben aan de scholen uitgelegd dat het beter is om in elk geval alle niveaus en leerjaren de enquête in te laten vullen. Op die manier kan het beste gekeken worden of de gegeven antwoorden iets zeggen over de hele school. Dit is bijvoorbeeld belangrijk omdat de uitkomsten ook te zien zijn op de scholenvergelijkingswebsite van de VO-raad (Scholen op de kaart)¹.

Voor iedere aangemelde klas kreeg de school een apart wachtwoord, waarmee alle scholieren uit die klas de vragenlijst online in konden vullen. Dit gebeurde tussen 1 november 2021 en 15 april 2022, meestal onder toezicht van een docent. Via het gebruikte wachtwoord is steeds gekeken bij welke school de ingevulde antwoorden horen. Daarom was het niet nodig aan elke scholier te vragen hoe de school heet en in welke plaats zij naar school gaan. Voor elke school is ook basisinformatie van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) aan de resultaten gekoppeld. Hierdoor weten we bijvoorbeeld uit welke provincie een school komt en aan hoeveel scholieren er op die school les wordt gegeven.

1.3 Wijzigingen 2022

De vragenlijst van de LAKS-monitor was aan een update toe. Dit kwam ten eerste omdat de deelname aan de LAKS-monitor al jaren daalde. Daarnaast was het belangrijk dat de vragen uit de LAKS-monitor (deels) hetzelfde waren als de vragen van Vensters voor verantwoording; deze voor de scholen verplichte vragen zijn in de LAKS-monitor opgenomen, zodat scholen deze automatisch kunnen laten doorsturen naar Vensters. De Vensters-vragen zijn sinds schooljaar 2018-2019 vernieuwd. Ten derde waren er signalen dat de vragenlijst van de LAKS-monitor te lang was en niet voor alle schoolniveaus even goed bruikbaar was. Een laatste reden voor vernieuwing van de vragenlijst was dat LAKS graag wilde dat de uitkomsten van de monitor makkelijker gebruikt kunnen worden. In een apart rapport is beschreven hoe de nieuwe vragenlijst tot stand is gekomen². De oude vragenlijst bestond uit 88 vragen, de nieuwe lijst nog maar uit 58 vragen. Niet alle leerlingen beantwoordden evenveel vragen: sommige vragen worden bijvoorbeeld juist wel of juist niet aan leerlingen uit het praktijkonderwijs gesteld. Het minimale aantal vragen dat een leerling krijgt is 46, het maximale aantal 53 (exclusief de optionele eigen vragen die scholen konden toevoegen). Ook zijn de vragen iets makkelijker gesteld. Ten slotte is dit jaar een extra vraag met betrekking tot corona toegevoegd, om te controleren of leerlingen door de bijzondere omstandigheden positiever of negatiever denken te zijn geweest dan normaal.

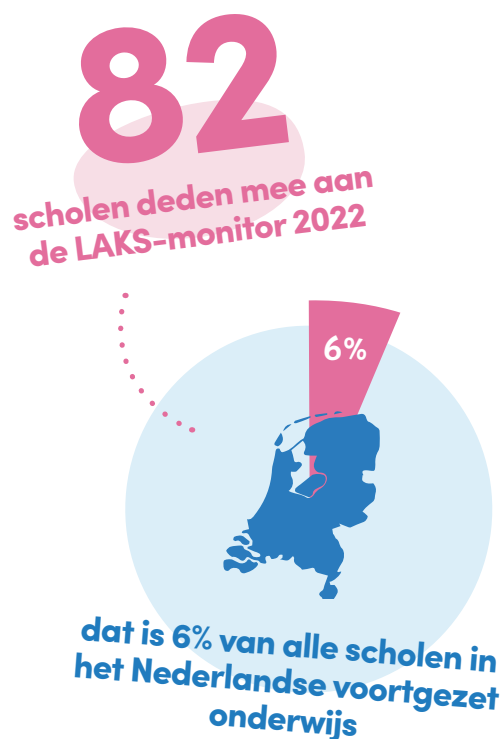
¹ De VO-raad is de Vereniging van middelbare scholen. Op hun website www.scholenopdekaart.nl wordt allerlei cijfermatige informatie over scholen in het voortgezet onderwijs in één systeem verzameld en kunnen middelbare scholen met elkaar vergeleken worden. Deelnemen aan de LAKS-monitor is één van de manieren om aan de informatieplicht voor Scholen op de kaart te voldoen.

² Lodewick, J., Brukx, D., Termorshuizen, T. & Van den Broek, A. (2021). Vernieuwing van de LAKS-monitor. Onderzoek in opdracht van het Landelijk Actie Komitee Scholieren. Nijmegen: ResearchNed

1.4 Respons en cleaning

Aan de LAKS-monitor 2022 deden 82 scholen (6% van alle scholen in het Nederlandse voortgezet onderwijs) met in totaal 126 verschillende locaties mee. Dat zijn meer scholen en locaties dan in 2020. Meer dan de helft (bijna 59.885) van alle scholieren binnen de deelnemende scholen is begonnen met het invullen van de vragenlijst. Hiervan zijn 51.055 sets van antwoorden gebruikt om de tevredenheid van scholieren in Nederland te beschrijven (tabel 1). Ook dit aantal is hoger dan in 2020.

Wanneer iemand de enquête niet tot en met de laatste vraag heeft ingevuld, nemen we geen enkel antwoord mee in de uitkomsten. Ook als de vragenlijst zo snel is ingevuld dat niet elke vraag goed gelezen kan zijn, vertrouwen we de antwoorden niet. De antwoorden van iedere scholier die minder dan zes minuten bezig is geweest met de LAKS-monitor 2022, kunnen niet meegenomen worden in het onderzoek. De laatste controle die is gedaan, heeft te maken met de verschillen in antwoorden op de tevredenheidsvragen. Het is onmogelijk dat een scholier over (bijna) alle dingen op school precies even tevreden of ontevreden is. Te vaak hetzelfde antwoord betekent dus ook dat de hele enquête niet meetelt.

Tabel 1: Datacleaning	Weggelaten	(Overgebleven) respons	Deelnemende scholen	Landelijk
Populatie leerlingen			90.246	922.281
Bruto respons		59.885	66%	6%
Vragenlijst (niet) geheel ingevuld	3.607	56.278	62%	6%
Voldoende invultijd (minimaal 6 minuten)	5.154	51.124	57%	6%
Voldoende afwisseling (max. 85% zelfde antwoorden en minder dan tien min. invultijd)	67	51.057	57%	6%
Klas later weer verwijderd door contactpersoon	2	51.055	57%	6%
Aantal vestigingen		126		1.430
Aantal scholen		82		645

Bron: LAKS-monitor 2022

Bij de scholen binnen de LAKS-monitor zijn de aantallen scholieren per leerjaar, schoolsoort en geslacht anders verdeeld dan bij alle scholen in Nederland samen. Om via de uitkomsten van de LAKS-monitor toch iets te kunnen zeggen over de tevredenheid van alle scholieren in Nederland, is een zogenaamde weegfactor berekend. Daarmee tellen de antwoorden van groepen scholieren, die in de LAKS-monitor een kleiner deel vormen dan binnen alle scholen, zwaarder mee. Andersom tellen de resultaten van groepen scholieren, die binnen de LAKS-monitor een groter deel vormen dan bij alle scholen samen, minder zwaar mee.

1.5 Vragenlijst en indeling in thema's

In de LAKS-monitor staan allerlei vragen over onderwerpen waar scholieren in de lessen en op school mee te maken hebben. Voor verschillende vragen die over hetzelfde onderwerp gaan, kan soms ook een totaaloordeel/clusterscore worden berekend. Daarmee kun je per onderwerp snel zien wat er op school goed of juist minder goed gaat. Je kunt dan per vraag binnen dat thema bekijken waarom dit zo is.

Met behulp van statistische analyses hebben we gekeken van welke vragen samen we totaaloordelen konden maken. Het deskundigenpanel (drie hoogleraren van universiteiten die verstand hebben van onderzoek doen) heeft gecontroleerd of dit goed is gegaan en in bijlage C kun je zien welke totaaloordelen er berekend zijn. Binnen een cluster is telkens voor iedere leerling uitgerekend hoeveel procent van de vragen negatief ("Zeker niet" of "Meestal niet"), neutraal (bijv. "Soms wel, soms niet") of positief ("Meestal wel" of "Zeker wel") is beantwoord.

De vragen die niet binnen een totaaloordeel opgenomen zijn, beschrijven we in dit rapport telkens in een aparte paragraaf. Dat is het geval voor deze vragen:

- Helpt je school je bij het zoeken naar een stage?
- Ben je tevreden over de begeleiding die je hebt gehad bij het kiezen van jouw profiel/vakkenpakket?
- Ben je tevreden over de voorbereiding op de eindexamens?
- Bespreken leraren wel eens het nieuws in de lessen?
- Leer je op jouw stage dingen die handig zijn voor werken?
- Ben je tevreden over de voorbereiding op de eindexamens?
- Kun je extra vakken of activiteiten volgen als je dat wilt?
- Heb je een van de volgende leerproblemen, beperkingen of blijvende ziektes?
- Ben je tevreden over de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor jouw beperking?
- Doet de school iets met de mening of ideeën van leerlingen?
- Wordt er op school aan je gevraagd wat je van de lessen vindt?
- Is voor jou duidelijk waar of naar wie je toe moet als je een klacht hebt?
- Is er een leerlingenraad op jouw school?
- Ervaar je wel eens stress door school?
- Ben je tevreden met wat je school doet tegen pesten?
- Ben je de afgelopen 3 maanden gepest op school?
- Ben je de afgelopen 3 maanden online gepest door leerlingen van school?
- Hebben leerlingen van je school je de afgelopen 3 maanden expres lichamelijk pijn gedaan?
- Hebben leerlingen van je school je de afgelopen 3 maanden gediscrimineerd?
- Wat voor rapportcijfer geef je jouw school?
- Is door corona het rapportcijfer dat je net voor jouw school hebt gegeven [Veel hoger dan normaal (...)] Veel lager dan normaal?
- Wil je nog iets tegen jouw school zeggen?

1.6 Verder in dit rapport

Met deze achtergrondkennis op zak over het onderzoek zelf, kun je nu eindelijk aan de slag met de uitkomsten van de LAKS-monitor 2022. In het volgende hoofdstuk geeft het LAKS aan welke resultaten zij belangrijk of opmerkelijk vinden.

Daarna volgen de hoofdstukken waarin deze onderwerpen zijn beschreven:

- lessen en toetsen (hoofdstuk 3);
- docenten (hoofdstuk 4);
- begeleiding (hoofdstuk 5);
- mogelijkheden op school (hoofdstuk 6);
- inspraak (hoofdstuk 7);
- sfeer en veiligheid (hoofdstuk 8)
- algemeen oordeel (hoofdstuk 9).

In de hoofdstukken 3 t/m 8 komen per thema eerst, als dat er is, het totaaloordeel aan bod en daarna de bijbehorende vragen. De uitkomsten van de LAKS-monitor 2022 zijn voor aparte groepen scholieren (denk aan verschillen tussen onderwijssoorten, tussen leerjaren en tussen jongens en meisjes) bekeken. We bespreken alleen verschillen tussen deze groepen als ze vijf procentpunt of meer én significant³ zijn. Omdat de vragenlijst helemaal veranderd is, worden er geen vergelijkingen gemaakt met de vorige LAKS-monitor.

Hoofdstuk 9 is gebruikt om het algemene oordeel van scholieren in kaart te brengen. We kijken naar het rapportcijfer dat zij hun school geven, en ook of dit cijfer mogelijk beter of slechter is geworden door corona. Daarnaast is geprobeerd te ontdekken welke ervaringen in het onderwijs zorgen dat

scholieren een hoger of lager rapportcijfer aan hun school geven. Die informatie kan scholen ook helpen om te zien waar iets te verbeteren is.

ProZO!

Via de ProZO! (het kwaliteitszorgsysteem in het praktijkonderwijs) is de LAKS-monitor ook uitgezet en afgenomen. In de ProZO! wordt echter een andere antwoordschaal gebruikt dan in de LAKS-monitor; hierdoor zijn de resultaten moeilijk te vergelijken. De antwoorden van deze groep leerlingen op de Vensters-vragen werden dan ook niet meegenomen in deze LAKS-monitor. De LAKS-vragen werden wél met dezelfde antwoordcategorieën afgenomen; deze antwoorden zijn, bij de grafieken en scores op vraagniveau, wél meegenomen in de monitor. Bij de figuren staat een asterisk (*) als deze inclusief ProZO! resultaten (2460) zijn. Als bij de figuren géén asterisk staat (als er dus géén resultaten vanuit ProZO! zijn opgenomen), heeft slechts een kleine groep leerlingen uit het praktijkonderwijs (184) deze vragen beantwoord. Hun resultaten moeten voorzichtig worden geïnterpreteerd: ze kunnen niet zomaar gegeneraliseerd worden naar alle leerlingen uit het praktijkonderwijs.

Op de website www.resultaten.laks-monitor.nl zijn de uitkomsten uit dit rapport ook online te bekijken. Hierop kunnen scholen en leerlingenraden hun resultaten vergelijken met het landelijk gemiddelde, of met de resultaten van andere scholen. Scholen die hebben meegedaan aan de LAKS-monitor ontvangen daarnaast een inlogcode voor de laks-portal waarmee ze een excel en SPSS bestand kunnen downloaden. Hiermee kunnen ze nog dieper ingaan op de resultaten; zo kunnen ze per klas, leerjaar en niveau zien hoe tevreden hun leerlingen zijn.

1.7 Wat doet LAKS?

LAKS komt op voor alle scholieren in Nederland. Dit doen we in de politiek, de media en op middelbare scholen. Om erachter te komen hoe tevreden scholieren zijn hebben we deze monitor uitgevoerd. Hiermee kunnen we zien waar we nog aan moeten werken. Maar kunnen we ook leerlingenraden helpen met wat zij op hun school kunnen verbeteren en hoe ze dit kunnen doen.

In elk hoofdstuk gaan we bij een aantal thema's in op de vraag wat doet LAKS? Hierin geven we aan wat we van de resultaten vinden en waar we mee bezig zijn om deze resultaten eventueel te verbeteren. Als LAKS gaan we in gesprek met allerlei onderwijspartijen om het onderwijs te verbeteren voor iedere leerling.

Daarnaast stellen we de vraag: wat kun je als leerlingenraad doen? We hopen dat leerlingenraden met deze resultaten een hulpmiddel hebben om te zien wat zij op school kunnen verbeteren. Met deze informatie kunnen zij op school verder onderzoek uitvoeren of met school het gesprek aangaan. LAKS komt leerlingenraden graag helpen in een training!

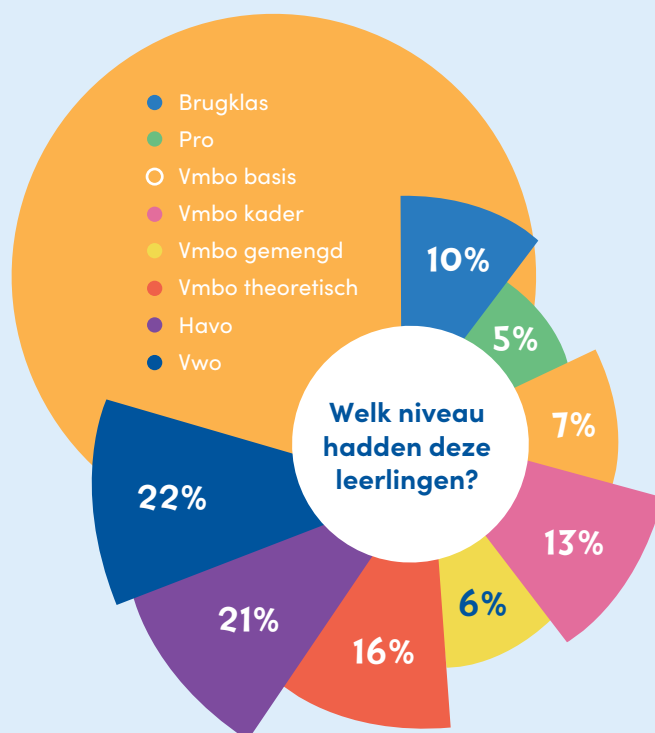
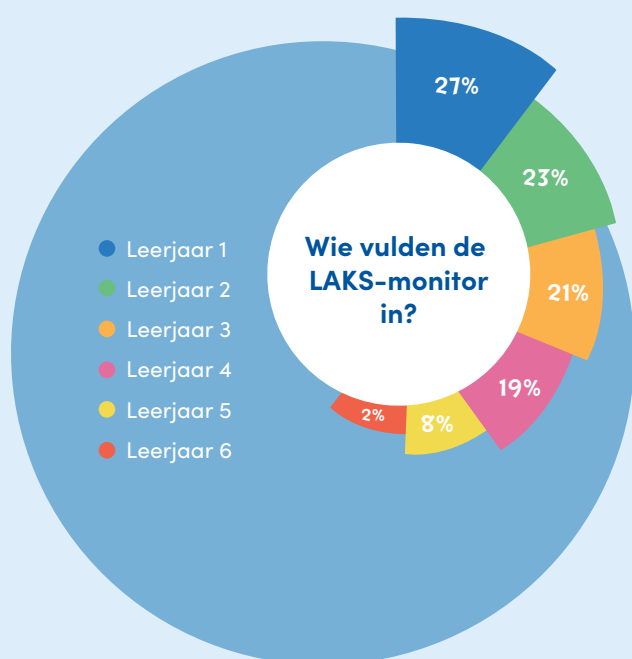
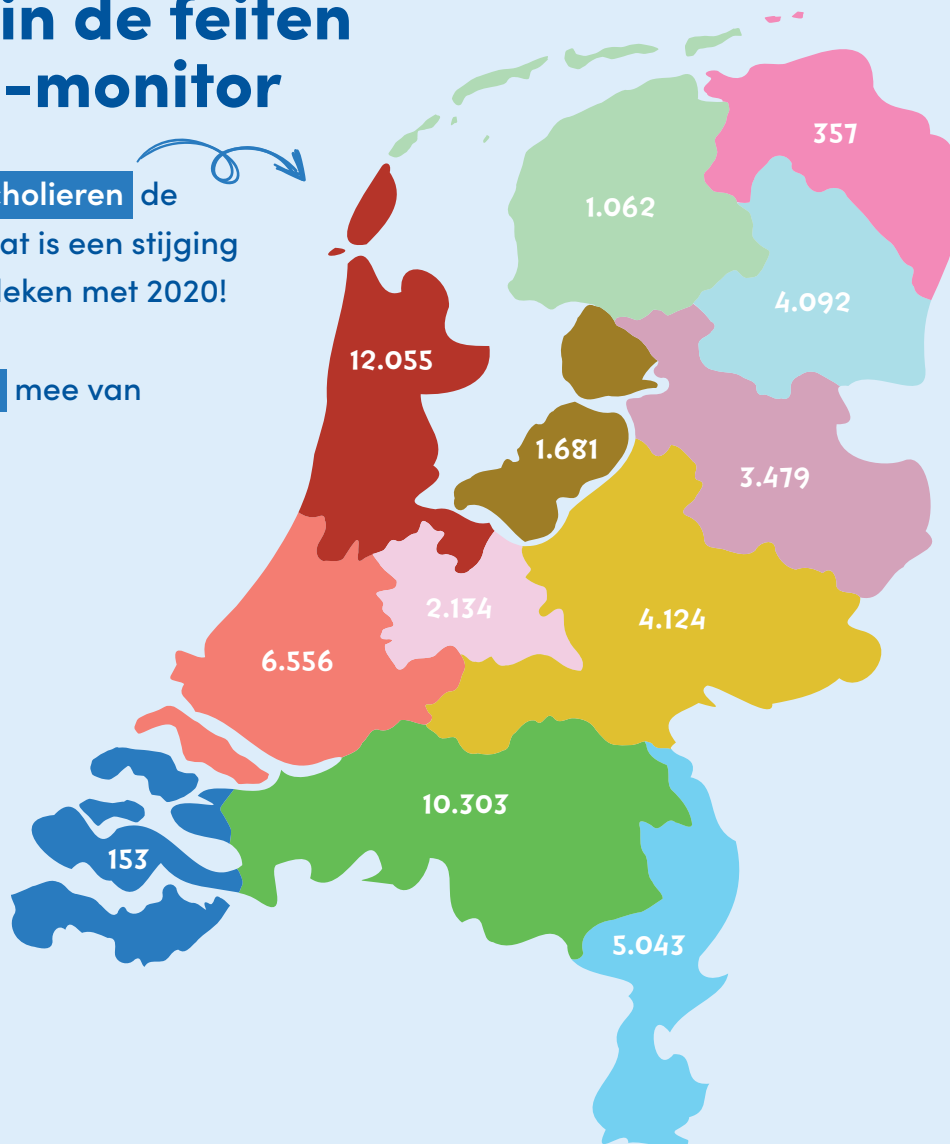
³ Significant betekent dat het onwaarschijnlijk is dat iets alleen door toeval of willekeurige factoren kan worden verklaard. Dit hebben de onderzoekers getoetst.

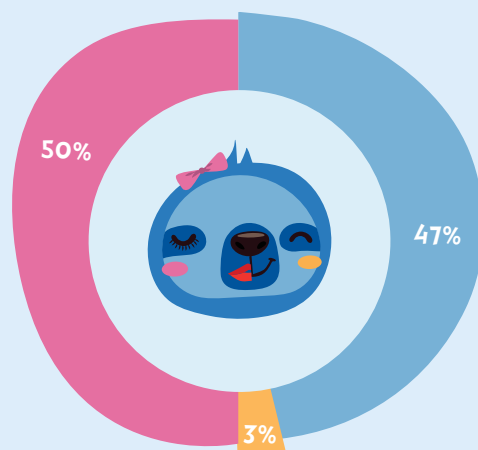
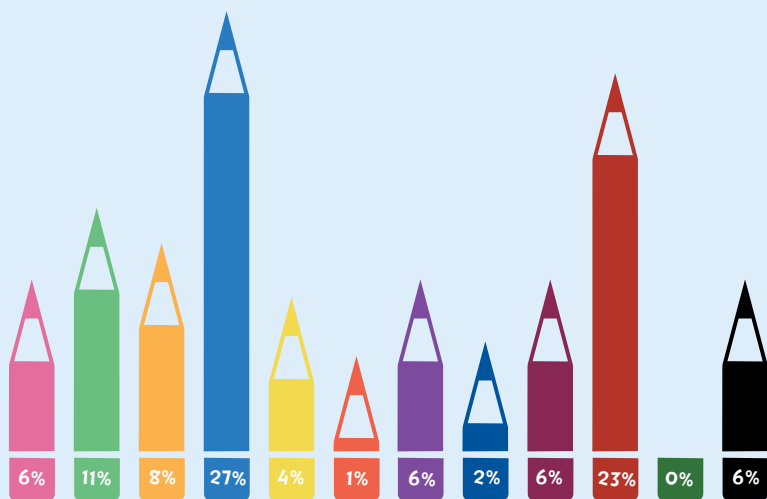
1.8 Een duik in de feiten van de LAKS-monitor

Dit jaar hebben **51.055 scholieren** de LAKS-monitor ingevuld. Dat is een stijging van meer dan **10%** vergeleken met 2020!

Er deden **126 vestigingen** mee van **82 verschillende scholen.**

- Drenthe
- Flevoland
- Fryslân
- Gelderland
- Groningen
- Limburg
- Noord-Brabant
- Noord-Holland
- Overijssel
- Utrecht
- Zeeland
- Zuid-Holland

Profielkeuze vmbo

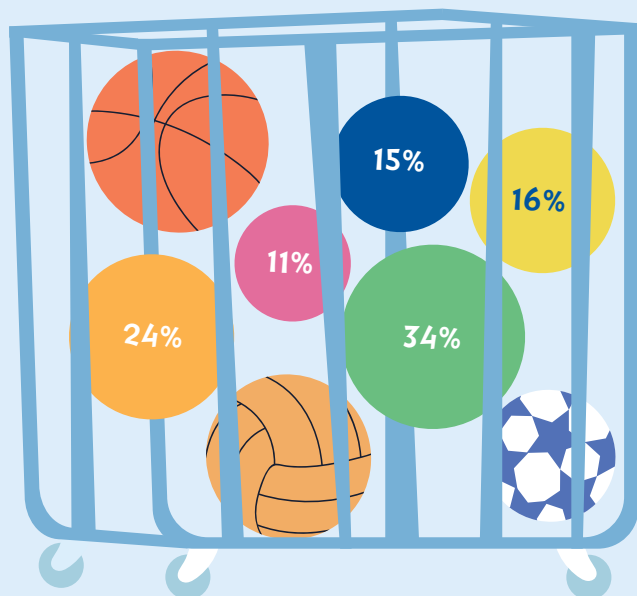
- Bouwen, Wonen en Interieur
- Dienstverlening en Producten
- Economie en Ondernemen
- Groen
- Horeca, Bakkerij en Recreatie
- Maritiem en Techniek
- Media, Vormgeving en ICT
- Mobiliteit en Transport
- Produceren, Installatie en Energie
- Zorg en Welzijn
- Combinatieprofiel
- Onbekend

Welk geslacht hebben de leerlingen?

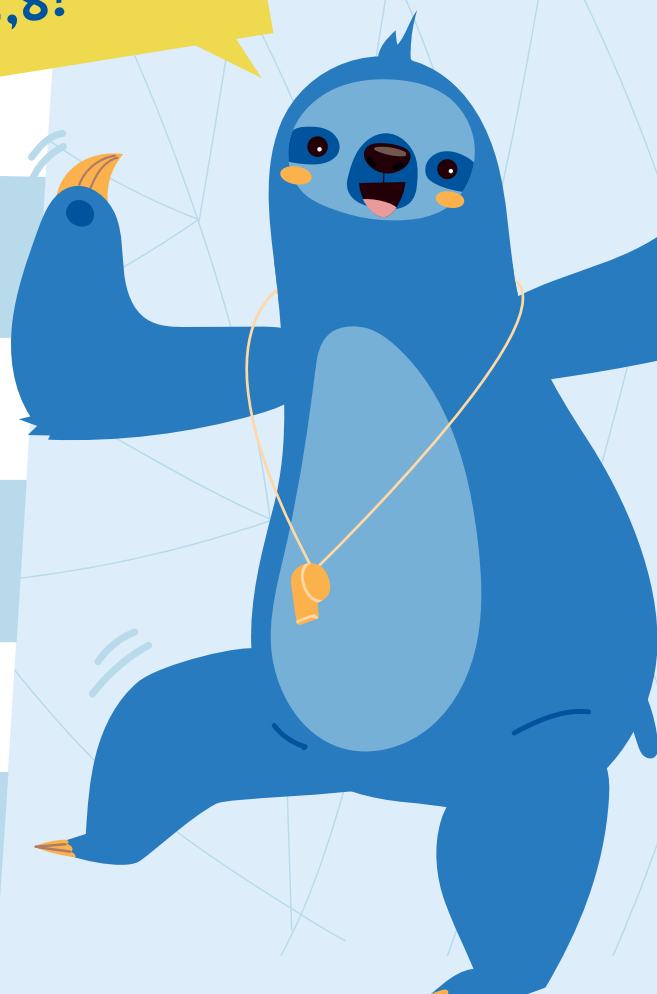
- Man
- Vrouw
- Dat wil ik niet zeggen

Profielkeuze havo/vwo

- Cultuur en Maatschappij
- Economie en Maatschappij
- Natuur en Gezondheid
- Natuur en Techniek
- Overige profielen

Leerlingen gaven hun school gemiddeld een 6,8!

Hoofdstuk 2

LAKS over de meest opvallende resultaten

In dit hoofdstuk kijken we naar de meest opvallende resultaten in alle thema's. We zullen kort ingaan op de tevredenheid van alle leerlingen en de verbeterpunten per thema. Ook zullen we aangeven wat we met LAKS hieraan willen doen!

Zijn leerlingen tevreden over wat ze leren in de les?

Letten leraren op wat je goed kunt en wat niet?

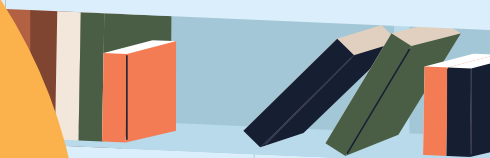
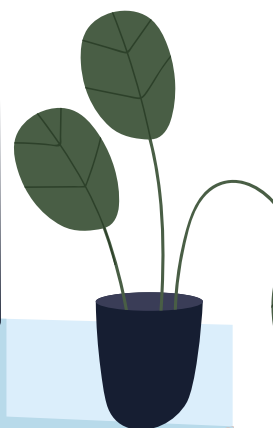

Ervaren leerlingen wel eens stress door school?

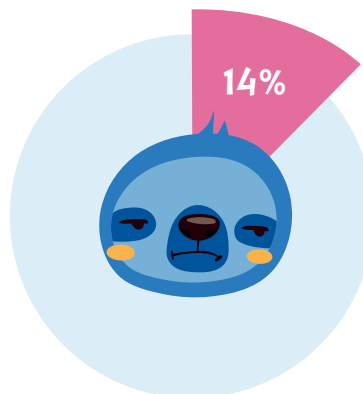
Leerlingen geven
hun school dit jaar
gemiddeld een

6,8

Lessen en toetsen

Een meerderheid van de leerlingen is positief over de lessen en toetsen, daar zijn we erg blij mee. Leerlingen zijn over het algemeen tevreden over wat ze leren in de les en over de verschillende dingen die ze doen in een les. Daarnaast geven ze aan dat de toetsen goed aansluiten op wat ze hebben geleerd in de les en worden ze door docenten goed op de hoogte gehouden over hoe ze een toets hebben gemaakt. Ook zijn de meeste leerlingen erg positief over het ICT-gebruik in de klas. Ook zien we nog een aantal verbeterpunten. Leerlingen zijn minder positief over het afstemmen van de verschillende vakken op elkaar (21%), Daarnaast geeft maar veertien procent aan dat het nieuws in de lessen besproken wordt; dit vinden we erg jammer. Als LAKS zien we dat de lesstof niet meer goed aansluit bij de leefwereld van scholieren. Daarom is het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) bezig met een curriculumherziening, waarbij LAKS de kant van de leerlingen vertegenwoordigt.

**geeft aan dat het
nieuws in de lessen
besproken wordt**

21%
**is positief over het
afstemmen van
verschillende vakken
op elkaar**

Docenten

Uit de LAKS-monitor blijkt dat leerlingen erg tevreden zijn over hun docenten, daar zijn we natuurlijk erg blij mee. Op bijna alle vragen is een meerderheid van de leerlingen positief. Op de vraag "Letten je leraren op wat je goed en niet zo goed kunt?" reageert 45 procent van de leerling positief en vijftien procent geeft aan dat leraren dit kunnen verbeteren. Voor leerlingenraden hebben we LED, Leerlingen Evalueren Docenten ontworpen. Het meepraten over docenten zorgt ervoor dat leerlingen gemotiveerder naar school gaan, docenten zichzelf blijven verbeteren en de resultaten van leerlingen beter worden.

Begeleiding

De helft van de leerlingen is positief over het thema begeleiding. Bijna tachtig procent is positief over hun mentor en 64 procent van de leerlingen geeft aan hulp te krijgen als ze problemen hebben met leren. We zijn als LAKS natuurlijk erg tevreden met deze cijfers. Toch zien we ook twee verbeterpunten: meer dan 1 op de 5 leerlingen geeft aan dat school hen niet echt helpt met andere vaardigheden, naast het begrijpen van de lesstof. Daarnaast geeft bijna 1 op de 4 leerlingen aan dat school hen niet goed helpt als ze persoonlijke problemen hebben. Dit jaar hebben we een onderzoek gedaan naar vertrouwensbanden, waar onder andere uit blijkt dat leerlingen het moeilijk vinden om naar een vertrouwenspersoon te stappen. We zullen ons inzetten om de resultaten van dit onderzoek kenbaar te maken en ervoor te zorgen dat de vertrouwenspersonen zichtbaarder en toegankelijker worden op scholen.

Mogelijkheden op school

In totaal is de meerderheid van de leerlingen positief over dit thema. Wel vinden we het jammer dat 34 procent van de leerlingen aangeeft niet tevreden te zijn over de extra activiteiten buiten de les. Van de vwo-leerlingen geeft de grootste groep aan op de hoogte te zijn van de extra vakken of activiteiten die ze kunnen volgen op school. We hopen dat er net zo veel extra vakken en activiteiten voor vmbo-leerlingen mogelijk zijn, hier geeft echter een kleiner deel aan dat dat zo is en een groter deel zou het niet weten. Het is de taak van de school om alle leerlingen op de hoogte te stellen van deze extra mogelijkheden. Daarnaast geeft bijna een kwart van de leerlingen met een ondersteuningsbehoefte aan dat ze niet tevreden zijn over de hulpmiddelen en aanpassingen op school daarvoor. We hopen dat scholen hiermee aan de slag gaan!

Inspraak

Over het thema inspraak zijn we als LAKS iets minder tevreden. Een kwart van de leerlingen geeft namelijk aan dat school niks met de mening of ideeën van leerlingen doet. Daarnaast geeft 57 procent van de leerlingen aan dat er niet aan hen gevraagd wordt wat ze van de lessen vinden. Hier zijn we natuurlijk niet erg blij mee. We vinden dat de leerlingen moeten kunnen meepraten: dat heeft alleen maar zin als de school ook daadwerkelijk iets met de meningen en ideeën van de leerlingen doet. We vinden het dan ook erg jammer dat er niet gevraagd wordt aan de leerlingen wat ze van de lessen vinden.

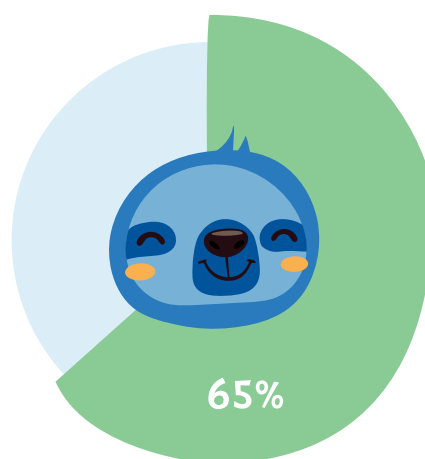
Wij vinden het jammer dat 57% van de leerlingen aangeeft dat er niet aan hen gevraagd wordt wat ze van de lessen vinden.

Als LAKS blijven we ons inzetten om de leerlingenparticipatie te verhogen, leerlingenraden kunnen altijd onze hulp inschakelen door een training aan te vragen of de hulpmiddelen op onze website te checken (leerlingenraadhandboek, MR handboek, enz.).

Sfeer en veiligheid

Over het algemeen zijn leerlingen tevreden over de sfeer en veiligheid binnen hun school. Zo is 65 procent van de leerlingen tevreden over de sfeer op school en gaat 79 procent graag met andere leerlingen om. Wat we jammer vinden, is dat veertien procent het níét naar hun zin heeft op school en dat de helft van de leerlingen aangeeft wel eens stress door school te ervaren.

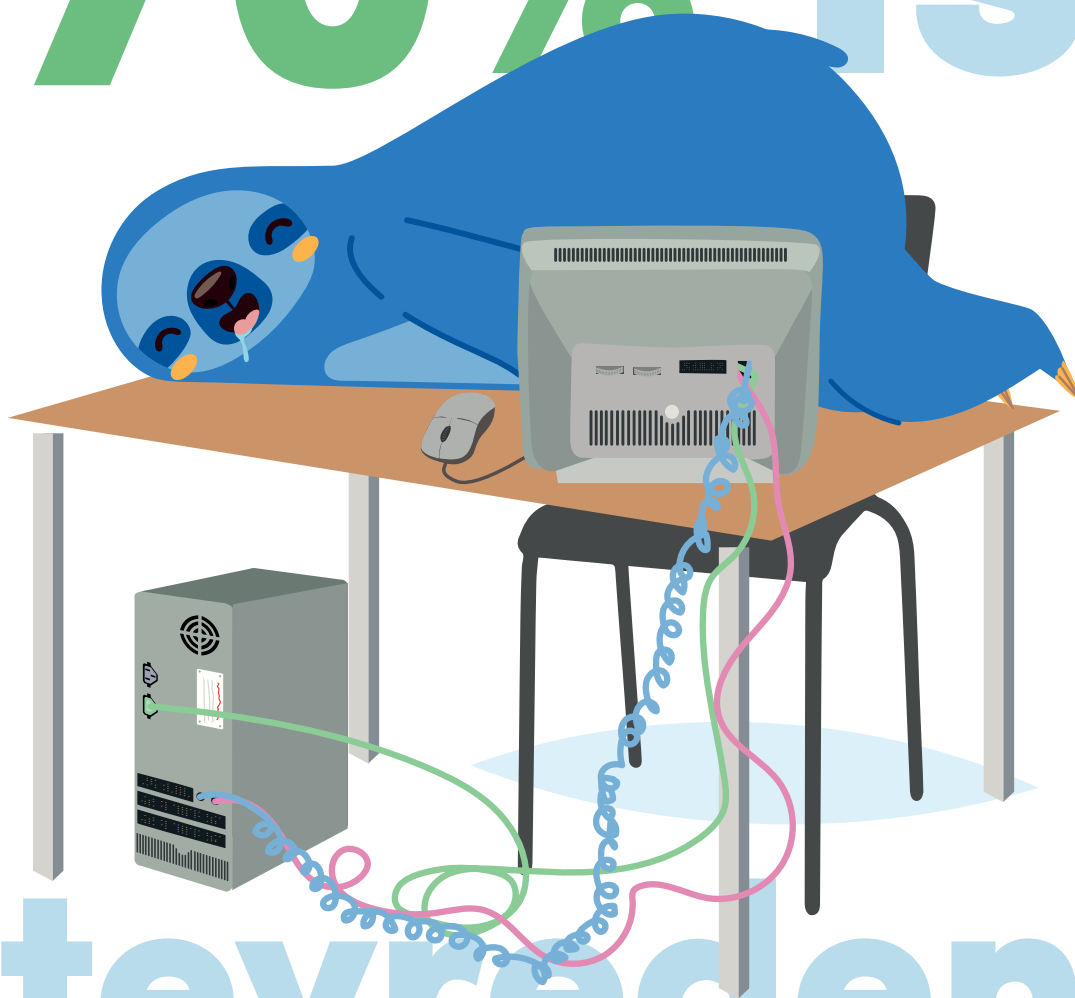
Ten slotte geeft 34 procent van de leerlingen aan wel eens pestgedrag te hebben ervaren; soms gaat het om één soort pestgedrag, soms om wel vier. Daarnaast is 1 op de 5 leerlingen niet tevreden over wat school tegen dit pestgedrag doet. Deze aantallen vinden we veel te hoog. We hopen dat elke school een anti-pestprotocol instelt en handhaaft. Daarnaast willen we dat scholen aan de slag gaan met een netwerk van vertrouwen, dat aansluit op de behoeften van de leerlingen.

van de leerlingen
is tevreden over de
sfeer op school

1 op de 5
is niet tevreden over
wat school tegen
pestgedrag doet

YESSSSSS
70% is

tevreden
over ICT!

Hoofdstuk 3

Lessen en toetsen

In dit hoofdstuk kijken we naar de tevredenheid van leerlingen over hun lessen en toetsen. Zijn ze tevreden over wat ze leren? Sluiten toetsen goed aan op de lessen? En zijn leerlingen tevreden met het gebruik van computers of digibord in de les?

Ben je tevreden over wat je leert op school?

Doe je verschillende dingen in een les?

Bespreken leraren wel eens het nieuws in de les?

3.1 Inleiding

Hoe tevreden zijn leerlingen over hun lessen en toetsen? In dit hoofdstuk gaan we daar verder op in met behulp van twee totaaloordelen (een over lessen en toetsen, een over ICT-gebruik) en een aantal losse vragen. Het totaaloordeel over de lessen en toetsen wordt gevormd met behulp van onderstaande zes vragen:

- Ben je tevreden over wat je leert op school?
- Doe je verschillende dingen in een les?
- Vertellen je leraren je duidelijk hoe je een opdracht of toets hebt gemaakt?
- Sluiten de toetsen aan op wat je hebt geleerd in de lessen?
- Worden verschillende vakken op elkaar afgestemd?
- Is dat wat je leert op school nuttig voor als je van school af gaat?

De losse vragen over lessen en toetsen die we bespreken zijn de onderstaande:

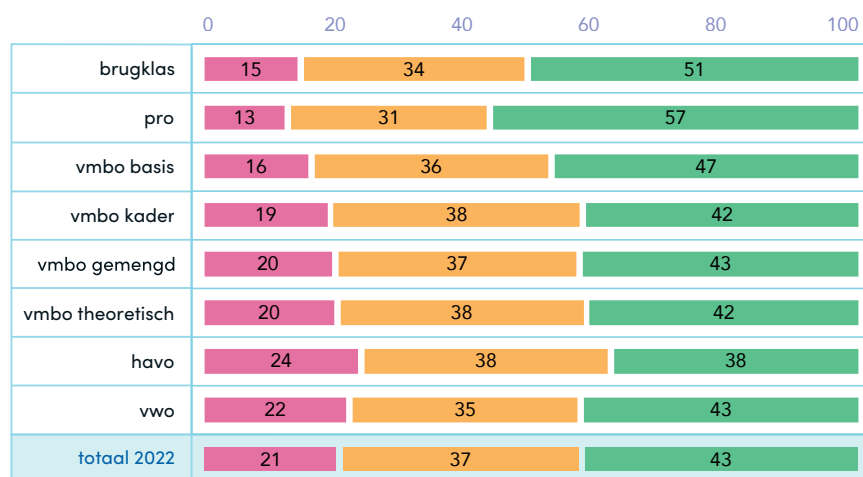
- Bespreken leraren wel eens het nieuws in de lessen?
- Leer je op jouw stage dingen die handig zijn voor werken?
- Ben je tevreden over de beroepsgerichte praktijklessen?

Het totaaloordeel over ICT-gebruik in de les, is gebaseerd op de volgende vragen:

- Werken computers, laptops of tablets goed op je school?
- Ben je tevreden met het gebruik van computers of digibord in de les?

3.2 Totaaloordeel lessen en toetsen

Een meerderheid (43%) van de leerlingen is positief over de lessen en toetsen (figuur 3.1). Eén op de vijf leerlingen is negatief over de lessen en toetsen. Leerlingen uit het praktijkonderwijs zijn het minst vaak negatief en het vaakst positief. Havisten zijn juist het vaakst negatief en het minst vaak positief. Leerlingen uit de leerweg vmbo-basis zijn vaker positief over de lessen en toetsen dan leerlingen uit de overige vmbo-leerwegen. Leerlingen uit het eerste leerjaar zijn in het algemeen positiever (56%) dan leerlingen uit de hogere leerjaren (tussen de 36 en 44%).

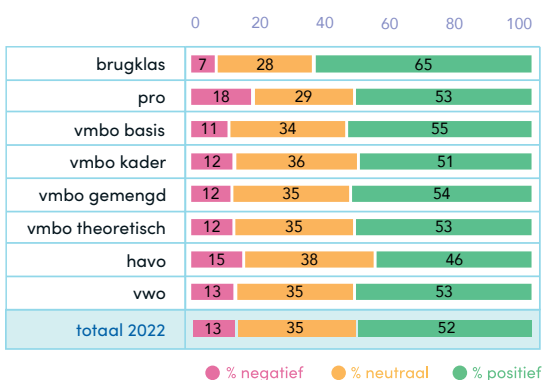

Figuur 3.1: Totaaloordeel lessen en toetsen

● % negatief ● % neutraal ● % positief

Meer dan de helft van de leerlingen is tevreden over wat ze leren op school!

Iets meer dan de helft (52%) van de leerlingen is tevreden over wat ze leren op school, dertien procent is dat niet (figuur 3.2). Brugklassers zijn het vaakst positief over wat ze leren, havisten het minst vaak. Eerstejaars zijn vaker (71%) tevreden over wat ze leren op school dan ouderejaars (42-54%).

Figuur 3.2: Ben je tevreden over wat je leert op school?

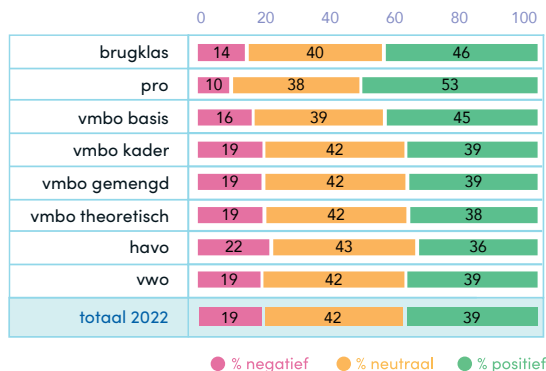
Wat doet LAKS?

We zijn blij om te zien dat meer dan de helft van de leerlingen tevreden is over wat ze leren op school! Als LAKS denken we samen met het ministerie en SLO (het nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling) mee met de inhoud van de vakken. We vinden het belangrijk dat de mening van leerlingen hierin wordt meegenomen. Op dit moment is het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap bezig met de curriculumherziening. Dit betekent dat ze opnieuw gaan kijken naar wat je moet weten en kunnen aan het einde van de middelbare school. Dit noemen ze het actualiseren van de examenprogramma's. Samen met een leerlingenpanel, dat LAKS heeft samengesteld, denken we hierover mee.

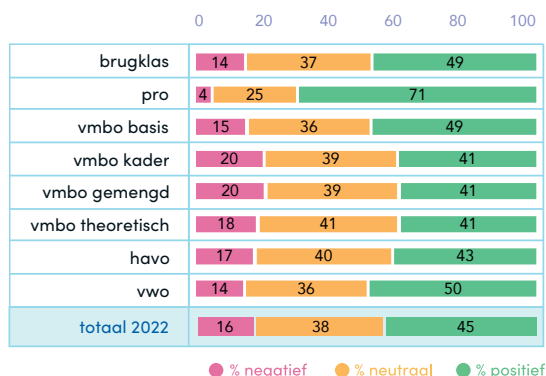
Eén op de vijf scholieren geeft aan geen verschillende dingen te doen in een les, twee op de vijf heeft er geen mening over en een ongeveer even groot deel geeft aan wél verschillende dingen te doen in de lessen (figuur 3.3). Havisten geven het vaakst aan geen verschillende dingen te doen in een les, leerlingen uit het praktijkonderwijs geven juist het vaakst aan dit wél te doen. Naarmate leerlingen in een hoger leerjaar zitten, geven ze minder vaak aan dat ze verschillende dingen doen in een les.

Minder dan de helft van de leerlingen (45%) is positief over hoe duidelijk leraren vertellen hoe ze een opdracht of toets gemaakt hebben (figuur 3.4). Ongeveer twee op de vijf is hier neutraal over, zestien procent is niet tevreden over hoe duidelijk leraren hierover zijn. Scholieren in het praktijkonderwijs zijn hier aanzienlijk vaker positief over; ruim zeventig procent geeft aan tevreden te zijn over de terugkoppeling van leraren over toetsen en opdrachten. Scholieren uit de vmbo-leerwegen kader en gemengd zijn het vaakst negatief over deze terugkoppeling. Eerstejaars en laatstejaars geven het vaakst (53 en 54%) aan dat leraren duidelijk aangeven hoe ze een toets of opdracht hebben gemaakt; derdejaars zijn hier het minst vaak (39%) positief over. Jongens zijn vaker positief (51%) over de terugkoppeling op gemaakte opdrachten of toetsen dan meisjes (40%).

Over het algemeen zijn scholieren van mening dat toetsen aansluiten op wat ze geleerd hebben in de lessen: ruim zestig procent is het daarmee eens (figuur 3.5). Een kleine tien procent geeft aan dat dit niét het geval is. Vwo'ers geven het vaakst aan tevreden te zijn over de aansluiting tussen toetsen en lessen; leerlingen uit de vmbo-leerweg basis zijn het minst vaak tevreden over deze aansluiting. Van alle leerjaren geven eerstejaars het vaakst (70%) aan positief te zijn over de aansluiting; vierdejaars zijn het minst vaak (57%) positief.

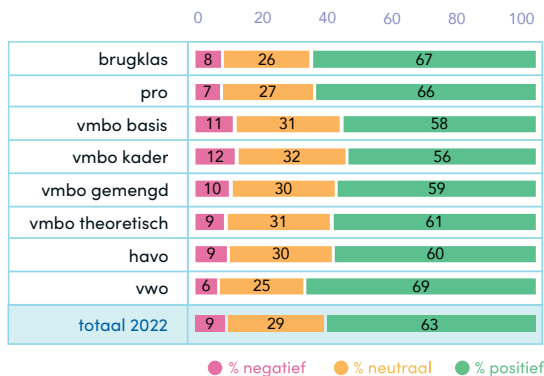
Figuur 3.3: Doe je verschillende dingen in een les?

Figuur 3.4: Vertellen je leraren je duidelijk hoe je een opdracht of toets hebt gemaakt?

3 op de 5 leerlingen geeft aan dat de toetsen goed aansluiten op wat ze hebben geleerd in de lessen!

Jongens zijn vaker (66%) positief over de aansluiting van toetsen op wat ze geleerd hebben dan meisjes (60%); meisjes zijn vaker (32%) neutraal dan jongens (26%).

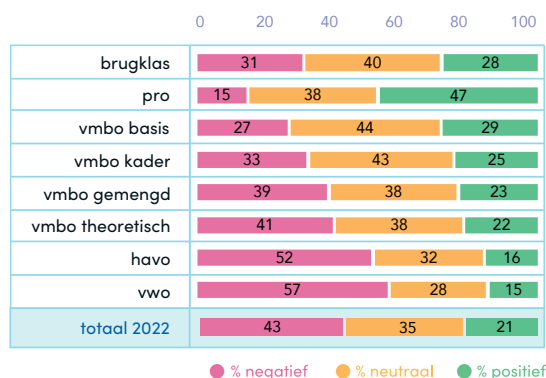
Figuur 3.5: Sluiten de toetsen aan op wat je hebt geleerd in de lessen?*

Wat doet LAKS?

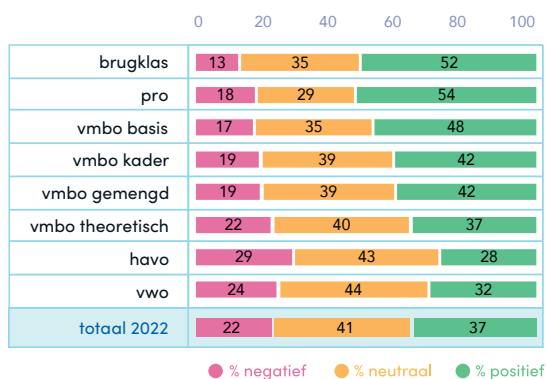
De meerderheid van de scholieren (63%) geeft aan dat de toetsen goed aansluiten op de lessen, daar zijn we natuurlijk erg tevreden over. SLO heeft aan het LAKS gevraagd of wij leerlingen willen werven voor een leerlingenpanel. Dit panel is ervoor bedoeld om bepaalde vragen te beantwoorden van het ministerie en om te reageren op de nieuwe plannen. Zo hopen we dat het leerlingenperspectief mee wordt genomen in de herziening van de examenprogramma's. Ze zullen ook aan de slag gaan met de vraag hoe de verschillende vakken op elkaar afstemmen.

De meeste leerlingen (43%) zijn negatief over de afstemming van verschillende vakken (bijvoorbeeld niet te veel grote opdrachten tegelijk); slechts één op de vijf is daar tevreden over, de rest (35%) is neutraal (figuur 3.6). Met name vwo'ers geven vaak aan ontevreden te zijn over deze afstemming; leerlingen uit het praktijkonderwijs zijn juist het vaakst tevreden over de afstemming tussen de verschillende lessen. Leerlingen in de hogere leerjaren zijn minder vaak positief over de afstemming van verschillende vakken, dan leerlingen uit de onderbouw; eerstejaars zijn het vaakst (32%) positief. Meisjes zijn iets vaker (45%) negatief over de afstemming van vakken dan jongens (40%).

Eén op de vijf leerlingen is er niet van overtuigd dat wat men leert op school, nuttig is als ze van school af gaan (figuur 3.7). Twee op de vijf heeft hier geen mening over en 37 procent is hier wel positief over. Havisten zijn het minst vaak positief over het nut van wat ze op school leren voor hun toekomst; scholieren uit het praktijkonderwijs zijn het vaakst positief. Naarmate leerlingen in hogere leerjaren terechtkomen, worden ze steeds iets minder positief over dat wat ze leren op school, ook nuttig is voor als ze van school af gaan. Jongens zijn iets vaker negatief (25%) over of wat ze leren nuttig is dan meisjes (19%).

Figuur 3.6: Worden verschillende vakken op elkaar afgestemd?*

Figuur 3.7: Is dat wat je leert op school nuttig voor als je van school af gaat?*

Wat doet LAKS?

We houden ons als LAKS al langere tijd bezig met de toetscultuur en prestatiedruk. We deden bijvoorbeeld een onderzoek naar prestatiedruk in het onderwijs en daar kwam uit dat er een toetscultuur is. Dat betekent dat leerlingen vooral leren om een goed cijfer te halen en niet zozeer om meer kennis te krijgen. Leerlingen ervaren veel druk om een goed resultaat te halen op toetsen en hebben ook veel andere deadlines. Om dit te veranderen organiseren we, samen met andere onderwijspartijen, sessies om tot oplossingen te komen voor de toetscultuur. Zo willen we de druk verlagen en ervoor te zorgen dat toetsen je voortgang testen in plaats van alleen gaan om het halen van een goed cijfer. In de sessies gaan we in gesprek met toetsexperts, het ministerie van onderwijs en docenten.

Wat kun je doen als leerlingenraad?

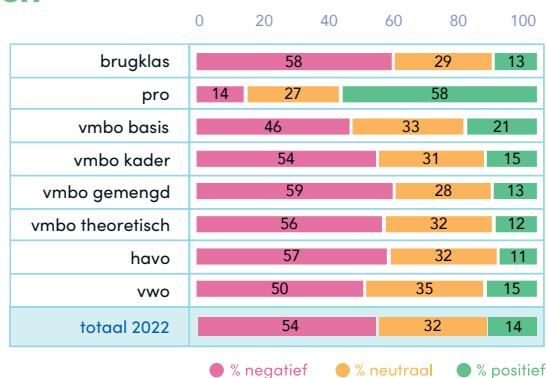
Denk eens na over het toetsbeleid op jullie school. Dit kun je vinden in het leerlingenstatuut. Op welke manier zouden jullie graag de toetsen willen organiseren? Hebben jullie bijvoorbeeld liever een aantal korte periodes met veel toetsen, of liever toetsen verspreid over het hele jaar? Ga hierover het gesprek aan met andere leerlingen op school en met de schoolleiding om zo tot een beter toetsbeleid te komen dat bij jullie school past.

3.3 Losse vragen bij lessen en toetsen

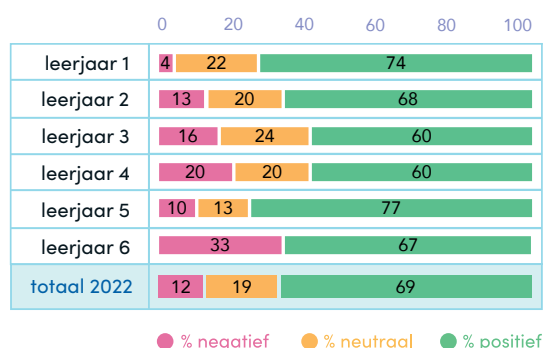
Meer dan de helft (54%) van de leerlingen geeft aan dat leraren vrijwel nooit het nieuws in de lessen bespreken (figuur 3.8). Wat opvalt, is dat dit in het praktijkonderwijs nadrukkelijk wél gebeurt: daar geeft bijna zestig procent van de leerlingen aan dat het nieuws wél besproken wordt in de lessen. Scholieren uit de leerjaren vijf en zes zijn minder vaak negatief over het bespreken van nieuws in de lessen dan leerlingen uit de onderbouw.

Aan leerlingen die praktijkonderwijs volgens, is gevraagd of zij op stage dingen leren die handig zijn voor werken (figuur 3.9). Ruim driekwart (77%) kon deze vraag invullen, de rest had bijvoorbeeld nog geen stage. Gemiddeld is bijna zeventig procent positief over of ze op stage dingen leren die handig zijn voor werken, en twaalf procent negatief. Pro-leerlingen in leerjaar 1 en 5 zijn het vaakst positief, leerlingen in jaar 3 en 4 het minst vaak.

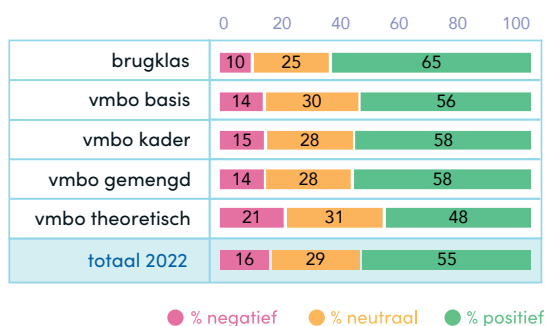
Aan vmbo-leerlingen is gevraagd of zij tevreden zijn over de beroepsgerichte praktijklessen (figuur 3.10). Ruim de helft is hierover positief, en zestien procent is negatief (de rest is neutraal). Vmbo-ers in de brugklas zijn hier vaker positief over dan wanneer zij al een leerweg hebben gekozen. In leerjaar 1 is dan ook een groter deel positief (70%) dan in de hogere leerjaren; leerlingen in hogere leerjaren worden steeds iets minder positief.

Figuur 3.8: Bespreken leraren wel eens het nieuws in de lessen?

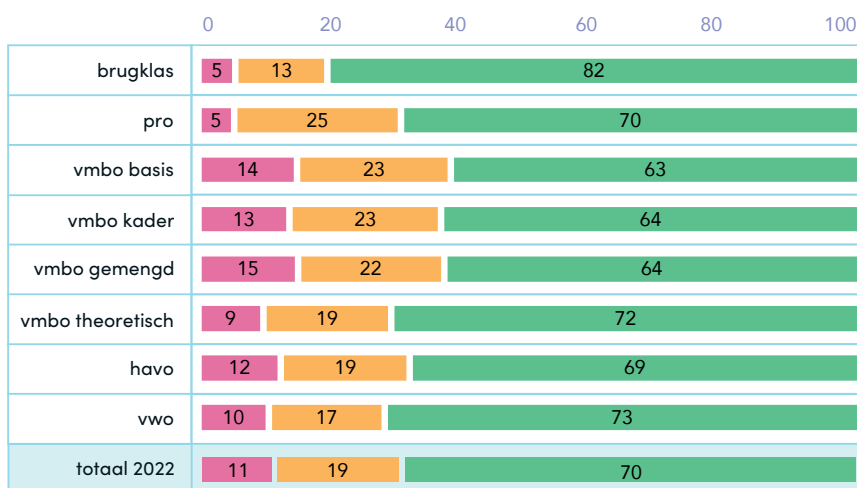
Figuur 3.9: Leer je op jouw stage dingen die handig zijn voor werken?*

Figuur 3.10: Ben je tevreden over de beroepsgerichte praktijklessen?

58% van de leerlingen op het praktijkonderwijs geeft aan dat het nieuws in de lessen besproken wordt!

3.4 Totaaloordeel ICT-gebruik in de les

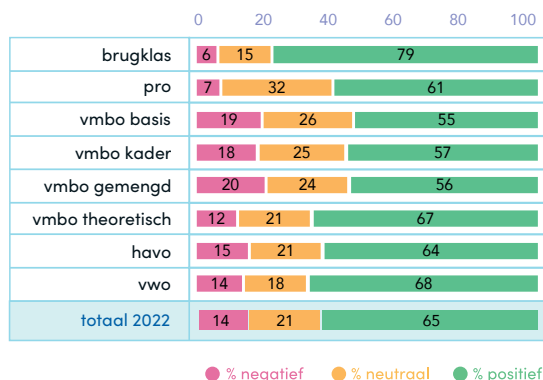

Figuur 3.11: Totaaloordeel ICT-gebruik in de les

● % negatief ● % neutraal ● % positief

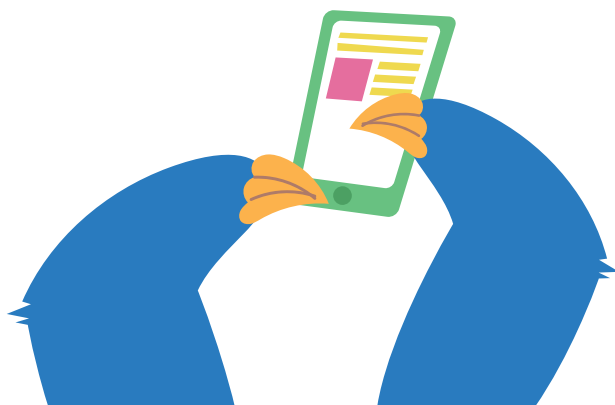
Zeventig procent van de leerlingen is positief over het gebruik van ICT in de les (figuur 3.11). Iets meer dan tien procent is hier negatief over, de rest (19%) is neutraal. Brugklassers zijn het vaakst positief over ICT-gebruik in de les; leerlingen uit de vmbo-basis leerweg juist het minst vaak. Eerstejaars zijn vaker (80%) positief over het gebruik van ICT in de klas dan ouderejaars; vierdejaars zijn hier het minst vaak (62%) positief over.

We zien dat de meeste leerlingen (65%) tevreden zijn over hoe goed computers, laptops en tablets op hun school werken (figuur 3.12). Slechts drie procent van de leerlingen geeft aan dat deze vraag niet van toepassing is. Ook hier zijn brugklassers het vaakst tevreden. Scholieren uit de vmbo-leerweg gemengd zijn het vaakst negatief over hoe deze apparaten werken. Leerlingen uit het praktijkonderwijs geven het vaakst aan neutraal te zijn over de werking van computers, laptops en tablets op hun school. Eerstejaars geven vaker (76%) aan dat devices goed werken op hun school, ouderejaars geven dit juist minder vaak aan (van leerjaar 4, 5 en 6: 56, 59 en 59%).

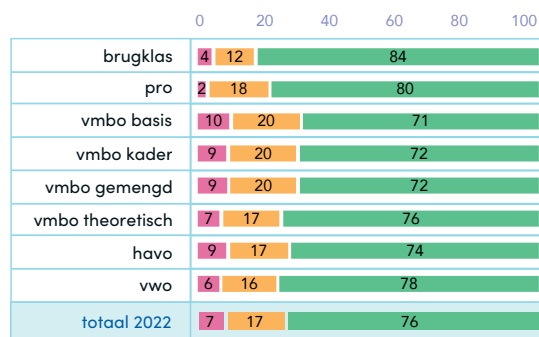
● % negatief ● % neutraal ● % positief

Figuur 3.12: Werken computers, laptops of tablets goed op je school?

65%
is tevreden over hoe de
digitale apparaten op
school werken

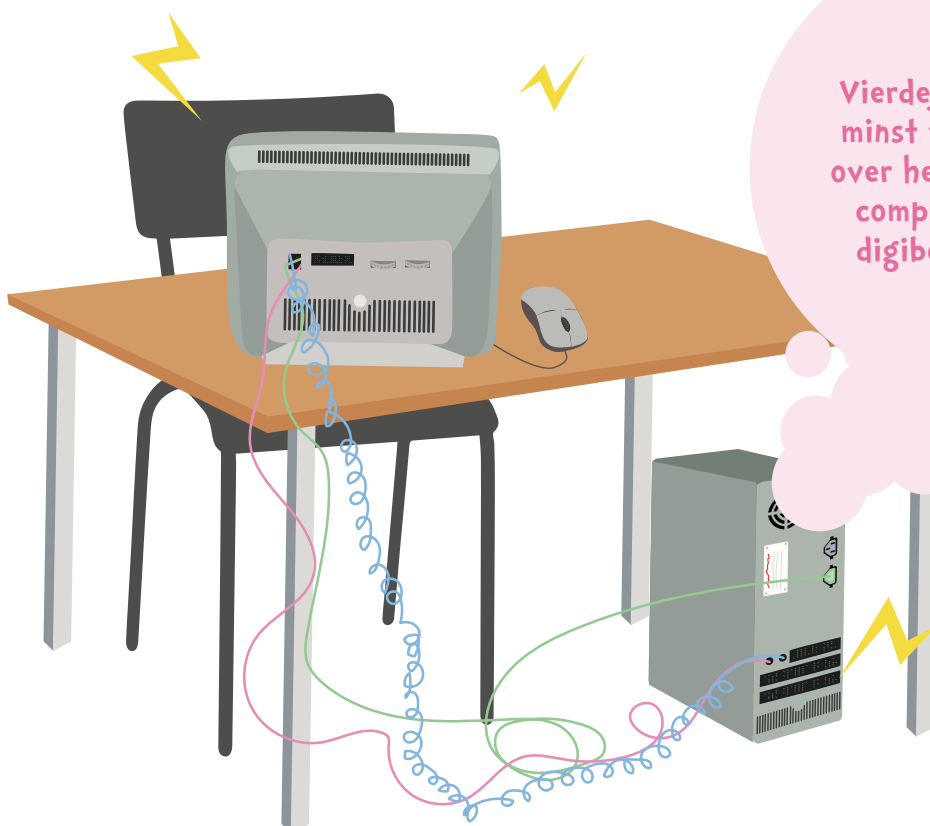
Een grote meerderheid (76%) van de scholieren is tevreden over het gebruik van computers of digibord in de les, en ook hier zijn brugklassers weer het vaakst positief (figuur 3.13). Scholieren uit de vmbo-leerwegen basis, kader en gemengd zijn het minst vaak tevreden. Eerstejaars zijn het vaakst (84%) positief over het gebruik van computers of digibord in de les; vierdejaars zijn hierover het minst vaak (69%) positief. Twee procent van de leerlingen heeft aangegeven dat de vraag niet van toepassing was.

● % negatief ● % neutraal ● % positief

Figuur 3.13: Ben je tevreden met het gebruik van computers of digibord in de les?

76%
van de leerlingen is
tevreden over het
gebruik van computers
en digiborden in de les!

Vierdejaars zijn het
minst vaak positief
over het gebruik van
computers of een
digibord in de les

Wat doet LAKS?

We zijn blij om te zien dat drie op de vier scholieren positief is over het gebruik van computers of digiborden in de les. Docenten maken hier dus goed gebruik van en we hopen dat dit de lessen leuker en interessanter maakt. Uit een onderzoek dat we dit jaar samen met stichting CJP hebben uitgevoerd naar digitale leermiddelen, blijkt echter dat leerlingen hun schoolwerk liever op papier maken dan digitaal⁴. Daarnaast wil een grote meerderheid het liefst zelf bepalen of ze hun werk op papier of digitaal maken. We willen scholen hier graag op wijzen nu er steeds meer met laptops en tablets gewerkt wordt.

Wat kun je doen als leerlingenraad?

Ga eens op onderzoek uit! Wat willen de leerlingen op jullie school? Willen zij hun huiswerk liever digitaal of op papier maken? Om daarachter te komen kunnen jullie onderzoek doen op jullie school. Dit kunnen jullie bespreken met de leerlingenraad en daarna kunnen jullie ervoor zorgen dat leerlingen onderwijs kunnen volgen op de manier die zij het liefst willen.

3.5 Samenvatting

Een meerderheid (43%) van de leerlingen is over het algemeen positief over de lessen en toetsen; één op de vijf is er negatief over. Leerlingen uit het praktijkonderwijs zijn op de meeste vragen het vaakst positief; havisten zijn juist het vaakst negatief. Daarnaast zijn eerstejaars en jongens vaker positief dan leerlingen uit de hogere leerjaren en meisjes. Minder dan de helft van de leerlingen (45%) is positief over hoe duidelijk leraren vertellen hoe ze een opdracht of toets gemaakt hebben. Met name leerlingen uit de vmbo-leerwegen kader en gemengd zijn vaker negatief over deze terugkoppeling. Ook zijn leerlingen vaak (43%) negatief over de afstemming van verschillende vakken. Zeventig procent van de leerlingen

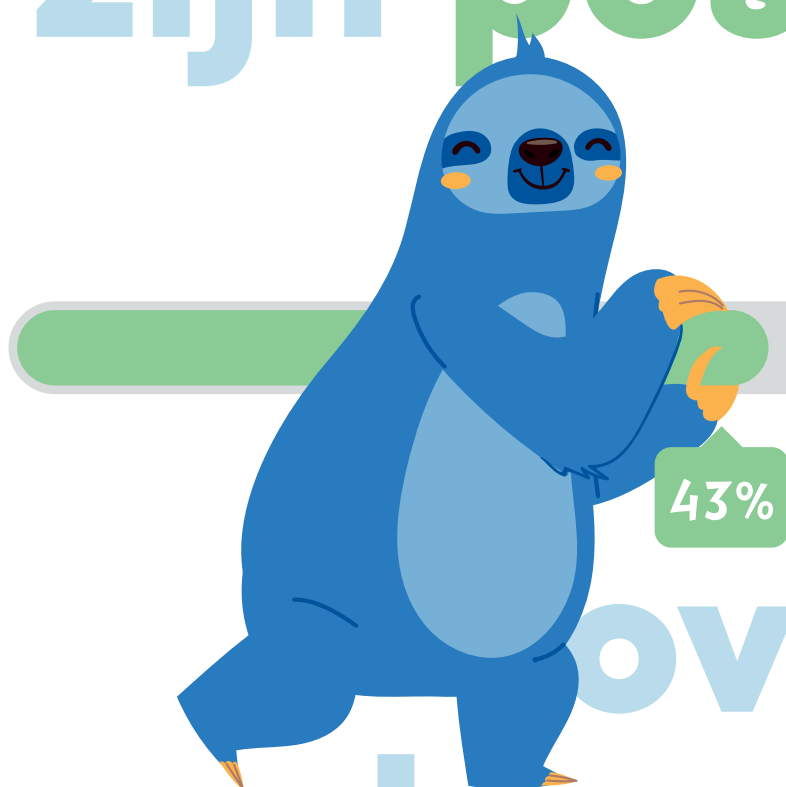
is positief over het gebruik van ICT in de les. Ook hierover zijn eerstejaars vaker positief dan ouderejaars. Zeventig procent van de leerlingen uit het praktijkonderwijs die stage lopen, geeft aan dat wat ze daar leren handig is voor werk later.

Kijk ook eens naar...

- [Infographic digitale leermiddelen](#)
- [Onderzoek prestatiedruk](#)

⁴ CJP is een platform van cultuurliefhebbers. CJP maakt met de CJP-pas cultuur toegankelijk voor jongeren tot 30 jaar. Met deze kaart krijgen jongeren korting op (film)festivals, concerten, theaters en musea. Daarnaast brengt CJP de CJP Cultuurkaart voor scholieren in het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs (mbo).

leerlingen zijn positief

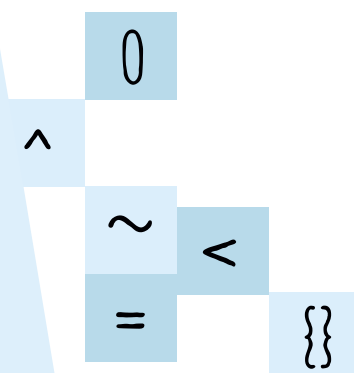

over de lessen en toetsen

Hoofdstuk 4

Docenten

In dit hoofdstuk kijken we naar de tevredenheid van leerlingen over hun docenten. We vragen bijvoorbeeld of de docenten goed kunnen uitleggen. Of ze genoeg tijd hebben voor de leerling en of leraren goed letten op wat de leerling wel en niet goed kan.

Helpen leraren
je om je best
te doen op
school?

Hebben leraren
genoeg tijd voor
je?

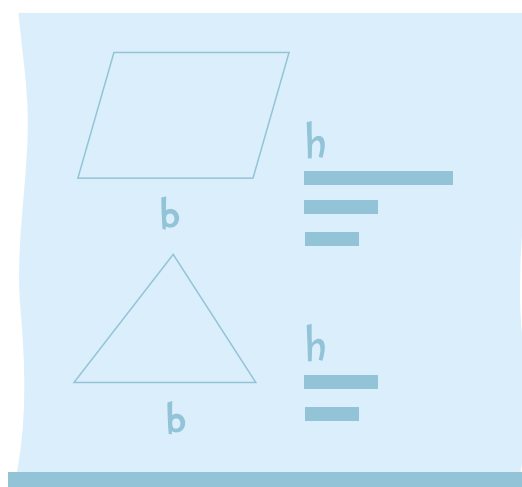
Letten leraren op
wat je goed en niet
zo goed kunt?

77%

van de leerlingen vindt
dat leraren goed met ze
om gaan!

Meer dan de helft van de
leerlingen is positief over
de docenten

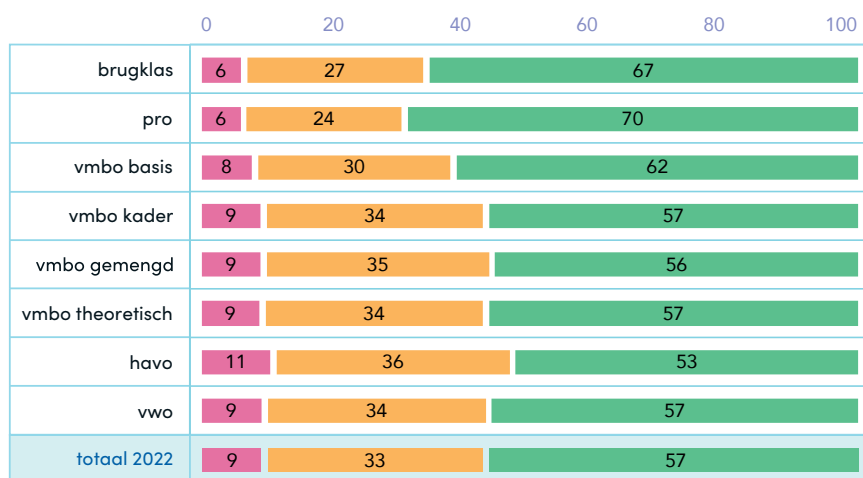

4.1 Inleiding

Zijn leerlingen tevreden over hun docenten? Met behulp van vijf vragen, die samen het totaaloordeel over docenten vormen, gaan we daar in dit hoofdstuk op in:

- Helpen leraren je om je best te doen op school?
- Letten je leraren op wat je goed en niet zo goed kunt?
- Kunnen je leraren goed uitleggen?
- Gaan leraren goed met je om?
- Hebben leraren genoeg tijd voor je?

4.2 Totaaloordeel docenten

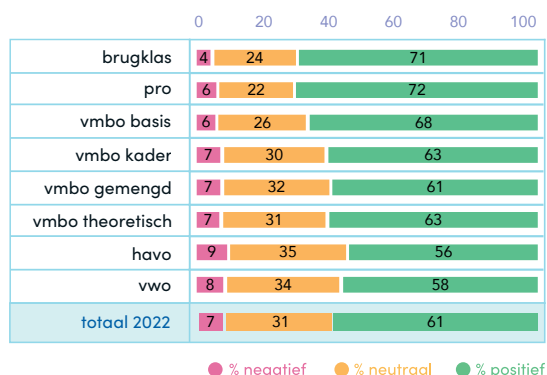

Figuur 4.1: Totaaloordeel docenten

● % negatief ● % neutraal ● % positief

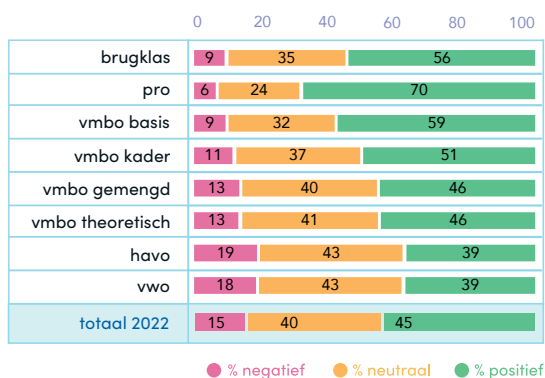
Meer dan de helft van de leerlingen is positief over hun docenten; een kleine tien procent is hier negatief over (de rest is neutraal) (figuur 4.1). Scholieren uit het praktijkonderwijs zijn het vaakst (70%) positief over hun docenten, havisten het minst vaak (53%). Qua leerjaar zijn eerstejaars het vaakst (71%) positief over hun docenten, vierdejaars het minst vaak (50%).

Gemiddeld is ruim zestig procent van de scholieren positief over de hulp die ze krijgen van leraren om hun best te doen op school (figuur 4.2). Brugklassers zijn hier het vaakst positief over, havisten het minst vaak. Qua leerjaar zijn eerstejaars het vaakst positief over de hulp van leraren (76%), en vijfdejaars het minst vaak (50%).

● % negatief ● % neutraal ● % positief

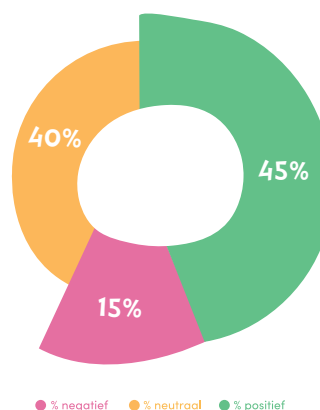
Figuur 4.2: Helpen leraren je om je best te doen op school?

Figuur 4.3: Letten je leraren op wat je goed en niet zo goed kunt?

15% van de leerlingen vindt dat de leraren wel wat beter mogen letten op wat ze wel en niet goed kunnen!

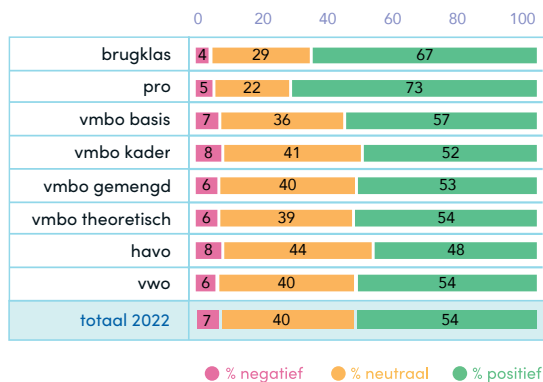
Iets minder dan de helft van de scholieren (45%) is positief over hoe docenten letten op wat ze wel en niet zo goed kunnen. Vijftien procent is hier negatief over, de rest is neutraal (figuur 4.3). Scholieren uit het praktijkonderwijs geven wederom het vaakst aan positief te zijn over hoe goed hun leraren rekening houden met wat ze wel en niet goed kunnen. Havisten en vwo'ers zijn hier het minst vaak positief over en het vaakst neutraal. Leerlingen in de eerste twee jaren geven vaker (leerjaar 1 & 2: 61 & 50%) aan positief te zijn over de mate waarin docenten rekening houden met wat ze kunnen dan bovenbouwleerlingen (leerjaar 4, 5 & 6: 37, 32 en 33%). Jongens zijn vaker positief (49%) over het rekening houden met hun kunnen dan meisjes (42%).

Docenten letten goed op wat je wel en niet zo goed kunt

Jongens zijn vaker positief (49%) over het rekening houden met wat ze kunnen dan meisjes (42%)

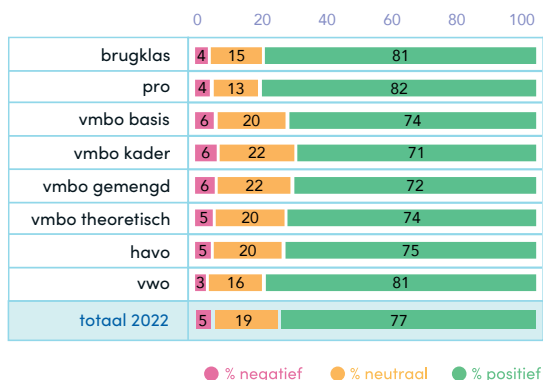
Iets meer dan de helft van de scholieren vindt dat hun docenten goed kunnen uitleggen, twee op de vijf zijn hier neutraal over (figuur 4.4). Havisten zijn het minst vaak positief over hoe goed hun leraren kunnen uitleggen, leerlingen uit het praktijkonderwijs juist het vaakst. Eerstejaars zijn van alle leerjaren het vaakst positief over de uitlegkwaliteiten van hun docenten (71%), vierdejaars het minst vaak (45%). Jongens zijn vaker positief (60%) en minder vaak neutraal (34%) over de uitleg van hun docenten dan meisjes (49% positief en 45% neutraal).

Figuur 4.4: Kunnen je leraren goed uitleggen?

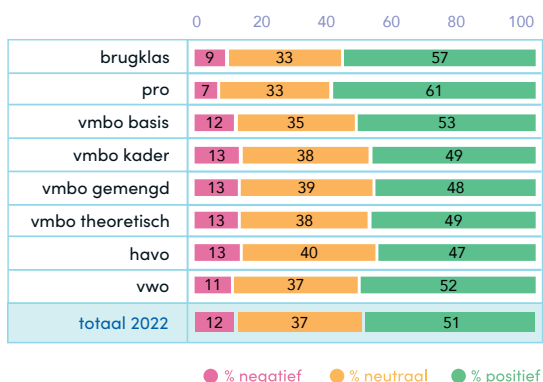
Meer dan de helft van de leerlingen vindt dat docenten goed kunnen uitleggen!

Een ruime meerderheid van de leerlingen (77%) vindt dat leraren goed met hen omgaan (figuur 4.5). Vijf procent geeft aan negatief te zijn over hoe goed leraren met hen omgaan (19% is neutraal). De verschillen tussen de oordelen van scholieren uit de verschillende onderwijssoorten op deze vraag, zijn kleiner dan op de meeste anderen. Leerlingen uit het praktijkonderwijs zijn het vaakst positief over de omgang van docenten, leerlingen uit de vmbo-leerweg kader het minst vaak. Eerstejaars en zesdejaars zijn van alle jaren het vaakst positief over hoe docenten met hen omgaan (84%), scholieren uit de leerjaren drie en vier het minst vaak (71%).

Figuur 4.5: Gaan leraren goed met je om?*

De helft (51%) van de scholieren geeft aan dat hun leraren genoeg tijd voor ze hebben; twaalf procent is het daar niet mee eens (de rest is neutraal) (figuur 4.6). Scholieren die praktijkonderwijs volgen, geven het vaakst aan dat hun leraren genoeg tijd voor ze hebben, havisten het minst vaak. Scholieren uit het derde en vierde leerjaar zijn het minst vaak (45%) positief over de beschikbare tijd van leraren, eerstejaars juist het vaakst (62%). Jongens zijn vaker positief (55%) en minder vaak neutraal (34%) over de tijd die docenten voor ze hebben dan meisjes (48% positief en 40% neutraal).

Figuur 4.6: Hebben leraren genoeg tijd voor je?*

Wat doet LAKS?

We vinden het fijn om te zien dat meer dan de helft van de leerlingen positief is over hun docenten (57%). We vinden het belangrijk dat scholieren meepraten over het functioneren van hun docenten. Dit zorgt er namelijk voor dat leerlingen gemotiveerder naar school gaan, docenten zichzelf blijven verbeteren en de resultaten van leerlingen beter worden. Daarom hebben we de LED (leerlingen evalueren docenten) beslisboom dit jaar vernieuwd. Dit is een handig schema, waarmee we je handvaten geven over hoe je je docenten kan evalueren.

Wat kun je doen als leerlingenraad?

Bespreek de LED-beslisboom eens op school in een vergadering! Op deze manier zou je LED kunnen introduceren bij jou op school en een plan bespreken met de MR, docenten en de schoolleiding.

4.3 Samenvatting

Scholieren zijn over het algemeen positief over hun docenten. Ook over vrijwel alle vragen over docenten zijn scholieren uit het praktijkonderwijs, eerstejaars en jongens meestal het vaakst positief; havisten en meisjes zijn het minst vaak positief.

Kijk ook eens naar...

- [LED beslisboom](#)

Hoofdstuk 5

Begeleiding

In dit hoofdstuk kijken we naar de tevredenheid van leerlingen over de begeleiding die ze krijgen op school. Worden ze geholpen met persoonlijke problemen? Helpt school ze bij het kiezen van hun studie of werk? En helpt school leerlingen als ze problemen hebben met leren?

Krijg je hulp als je problemen hebt met leren?

Ben je tevreden over je mentor?

Ben je tevreden over de voorbereiding op de eindexamens?

50%

van de leerlingen
is positief over de
begeleiding die ze
vanuit school krijgen

Bijna een kwart van
de leerlingen geeft aan dat
school ze beter zou kunnen
helpen met persoonlijke
problemen

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk kijken we hoe tevreden leerlingen zijn over de begeleiding die ze krijgen op school.

Dit doen we met een totaaloordeel op basis van de volgende vragen:

- Helpt de school je met het kiezen van een volgende studie of werk?
- Ben je tevreden over je mentor?
- Krijg je hulp als je problemen hebt met leren?
- Helpt de school je goed als je persoonlijke problemen hebt?
- Helpt de school jou, naast het begrijpen van de lesstof, ook met andere vaardigheden?

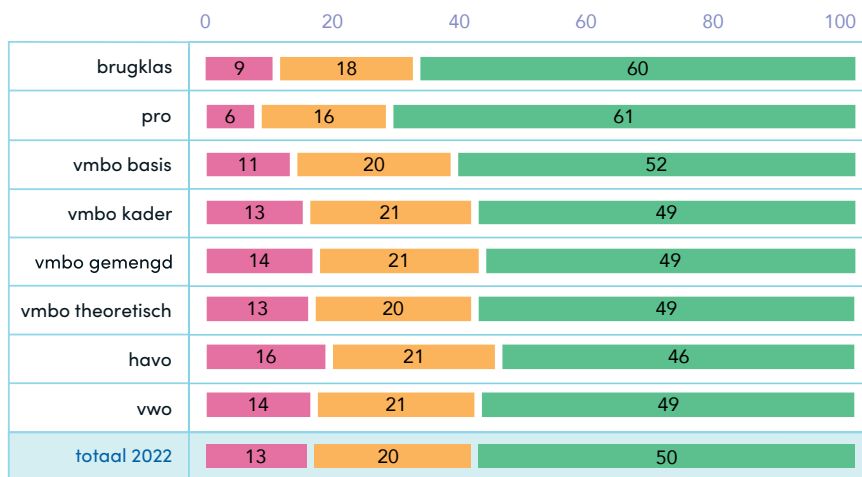
Ook zijn er nog drie losse vragen die binnen het thema begeleiding aan bod komen:

- Helpt je school je bij het zoeken naar een stage?
- Ben je tevreden over de begeleiding die je hebt gehad bij het kiezen van jouw profiel/vakkenpakket?
- Ben je tevreden over de voorbereiding op de eindexamens?

5.2 Totaaloordeel begeleiding

De helft van de scholieren is positief over de begeleiding die zij krijgen; twintig procent is hier neutraal over en dertien procent is negatief over de ontvangen begeleiding (figuur 5.1). Leerlingen in het praktijkonderwijs en in de brugklas zijn het vaakst positief over hun begeleiding, havisten zijn het minst vaak positief. Eerstejaars zijn vaker positief in hun totaaloordeel over begeleiding (64%) dan ouderejaars (tussen de 42 en 52%).

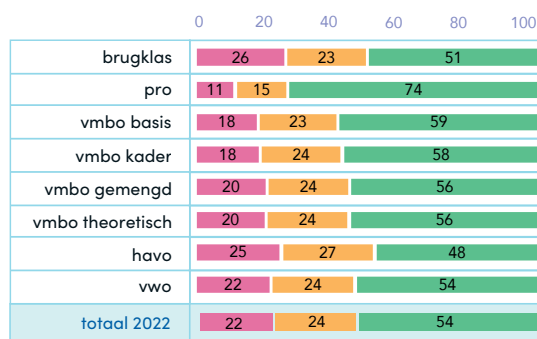
Als we kijken naar de onderliggende vragen die horen bij dit totaaloordeel, zien we dat over de meeste vragen de meerderheid van de leerlingen positief oordeelt.

Figuur 5.1: Totaaloordeel begeleiding

● % negatief ● % neutraal ● % positief

Iets meer dan de helft van de scholieren die deze vraag invulden is positief over de hulp van school bij het zoeken naar een volgende studie of werk (18% kon deze vraag niet invullen) (figuur 5.2). Een op de vijf leerlingen is hier niet tevreden over. Havisten zijn het minst vaak positief over de hulp van school bij (vervolg)studie- of werkkeuze, leerlingen uit het praktijkonderwijs zijn juist het vaakst positief. Eerstejaars zijn van alle jaren het vaakst negatief (27%) over hoe school helpt met kiezen van een volgende studie of werk, derdejaars zijn het minst vaak negatief hierover (17%).

● % negatief ● % neutraal ● % positief

Figuur 5.2: Helpt de school je met het kiezen van een volgende studie of werk?

Wat doet LAKS?

We zijn blij om te zien dat meer dan de helft van de scholieren positief is over hoe school hen helpt met het kiezen van een volgende studie of werk. Dit maakt deel uit van de loopbaanontwikkeling en -begeleiding (LOB). Als LAKS komen we op voor een LOB-systeem waar de leerling centraal staat. Het zou gericht moeten zijn op het goed leren kennen van jezelf. Niet via talloze vragenlijsten, maar bijvoorbeeld door het volgen van praktijkstages. Daarnaast vinden we dat LOB niet pas in de laatste schooljaren aan bod zou moeten komen, maar doorlopend zou moeten zijn, daarom vinden we het jammer om te zien dat brugklassers hier negatiever over zijn.

Wat kun je doen als leerlingenraad?

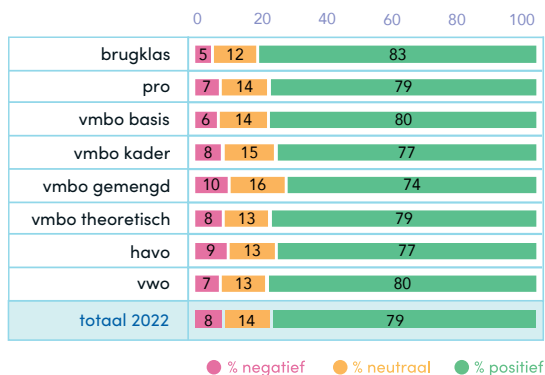
Je kunt erachter komen hoe het zit met LOB op jouw school met de checklist LOB. Hierin wordt een aantal vragen gesteld zoals: bepaalt de leerlingenraad al mee over LOB? Zijn er goede gesprekken over studiekeuze en toekomstplannen? Biedt de school inspiratie voor loopbaankeuzes? Met deze lijst kun je als leerlingenraad zien hoe het er op school voor staat met LOB en hoe jullie het graag zouden willen. Daarna kun je met school het gesprek aan gaan om LOB zo goed mogelijk vorm te geven. Ook heeft LAKS de doorstroomblyer gemaakt. Hierop is makkelijk te zien wat de school moet doen en wat de scholier moet doen om door te stromen.

Leerlingen gaven ook aan hoe tevreden zij waren over hun mentor; bijna tachtig procent van de scholieren is daar tevreden over! Brugklassers zijn hier het vaakst positief over, scholieren die vmbo-gl volgen het minst (figuur 5.3). Van alle leerjaren zijn eerstejaars het vaakst positief over hun mentor (85%). Jongens zijn iets vaker positief (82%) over hun mentor dan meisjes (77%).

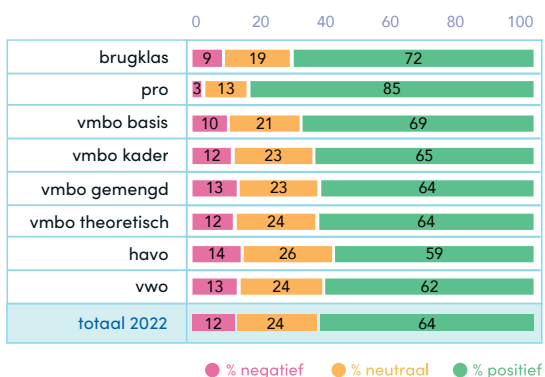
79%
van de leerlingen
is tevreden over
hun mentor

De meeste leerlingen zijn tevreden over de hulp die ze krijgen als ze problemen hebben met leren (64%) (figuur 5.4). Tegelijkertijd geeft daarbij bijna een kwart (24%) van de leerlingen aan hier neutraal in te staan en geeft twaalf procent aan niet tevreden te zijn over de geboden hulp. Wederom zijn havisten het minst vaak tevreden en leerlingen uit het praktijkonderwijs juist het vaakst. Ouderejaars (leerjaar 4, 5 en 6) zijn minder vaak positief (58, 57 en 58%) over de hulp die ze krijgen als ze problemen hebben met leren dan anderen; eerstejaars zijn hier het vaakst positief over (75%). Meisjes zijn minder vaak positief (62%) over de geboden hulp bij leerproblemen dan jongens (67%).

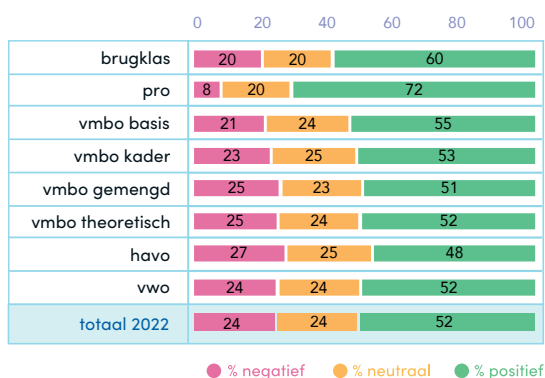
Naast problemen met leren, kunnen leerlingen natuurlijk ook tegen persoonlijke problemen aanlopen (figuur 5.5). De helft van de leerlingen (52%) gaf aan dat school bij persoonlijke problemen goede hulp biedt. Daarbij is een kwart neutraal en een kwart negatief over de geboden hulp (beiden 24%). Havisten geven het vaakst aan dat zij ontevreden zijn over de hulp bij persoonlijke problemen, leerlingen uit het praktijkonderwijs het minst vaak. Eerstejaars zijn van alle jaren het vaakst positief (64%) en het minst vaak negatief (17%) over de hulp vanuit school bij persoonlijke problemen. Leerlingen uit leerjaar drie en vier zijn het minst vaak (47%) positief over de geboden hulp vanuit school bij persoonlijke problemen.

Figuur 5.3: Ben je tevreden over je mentor?

Figuur 5.4: Krijg je hulp als je problemen hebt met leren?

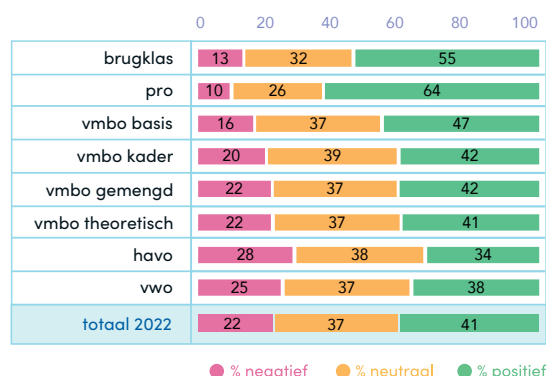

Figuur 5.5: Helpt de school je goed als je persoonlijke problemen hebt?

Wat doet LAKS?

Eén op de twee leerlingen is positief over de begeleiding die zij krijgen en maar een klein deel (13%) is negatief, daar zijn we tevreden over. Wel zien we dat bijna een kwart van de leerlingen negatief is over de hulp die ze krijgen bij persoonlijke problemen. Dit vinden we erg veel. We vinden het belangrijk dat er een goed netwerk van vertrouwen is op school. Denk hierbij aan mentoren, vertrouwenspersonen en andere docenten. Een goed netwerk van vertrouwen zorgt voor meer sociale veiligheid op school. Vorig jaar hebben we een rapport uitgebracht over taboes in het onderwijs. Hieruit bleek dat maar weinig leerlingen naar de vertrouwenspersoon toestappen als er iets is. Om deze reden zijn we een verkennend onderzoek gestart om het netwerk van vertrouwen in kaart te brengen. De conclusies die we daaruit kunnen trekken is dat leerlingen vaak niet weten dat er een vertrouwenspersoon is. Het is dus belangrijk om de vertrouwenspersoon zichtbaarder te maken of meer te betrekken bij schoolactiviteiten. Daarnaast zien we dat de drempel soms te hoog is voor leerlingen. Om het laagdrempeliger te maken zouden leerlingen ook eventueel terecht kunnen bij hun mentor of slb'er waar ze wellicht al een vertrouwensband mee hebben.

Twee op de vijf leerlingen geven aan dat school hen, naast het begrijpen van de lesstof, ook helpt met het leren van andere vaardigheden; dat is een kleine meerderheid (figuur 5.6). Eén op de vijf leerlingen geeft aan dat zij niet goed geholpen worden met andere vaardigheden; de resterende groep is hier neutraal over. Scholieren uit het praktijkonderwijs geven het vaakst aan dat zij, naast de lesstof, ook andere vaardigheden leren, en havisten het minst vaak. Leerlingen uit vmbo-basis geven vaker aan andere vaardigheden te leren dan leerlingen uit de overige drie leerwegen. Leerlingen uit de eerste twee leerjaren geven vaker aan positief te zijn (eerstejaars 60 en tweedejaars 45%) over de overige vaardigheden die ze leren, dan leerlingen uit de hogere leerjaren (leerjaar 4, 5 en 6: 29, 28 en 29%).

Figuur 5.6: Helpt de school jou, naast het begrijpen van de lesstof, ook met andere vaardigheden?*

1 op de 5 leerlingen geeft aan dat school ze beter zou kunnen helpen bij andere vaardigheden naast het begrijpen van de lesstof

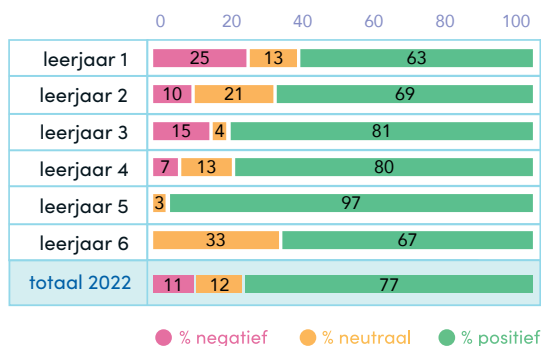
5.3 Losse vragen bij begeleiding

In de paragraaf hiervoor hebben we de vragen over begeleiding besproken die samen het totaaloordeel van leerlingen over begeleiding op school vormden. Daarnaast zijn er nog enkele losse vragen die niet binnen dit totaaloordeel vallen. Die bespreken we hier.

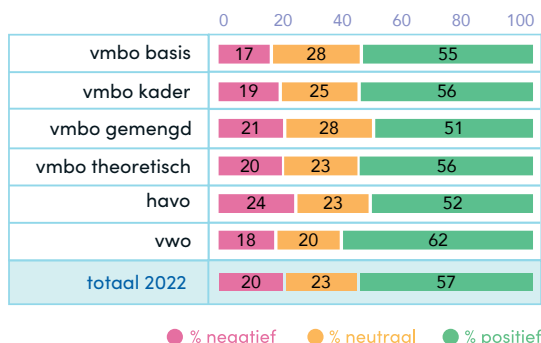
Leerlingen in het praktijkonderwijs lopen stage (figuur 5.7). In de vragenlijst hebben zij aangegeven hoe school ze helpt bij het zoeken naar een stage. In het algemeen is bijna tachtig procent hier positief over en elf procent is negatief. In het vijfde leerjaar zijn bijna alle pro-leerlingen positief over hoe school ze helpt bij het zoeken naar een stage. In het eerste jaar zijn zij het minst vaak positief. In het praktijkonderwijs lopen leerlingen vanaf leerjaar 3 en 4 stage op een externe plek.

Aan leerlingen uit de bovenbouw is gevraagd of ze tevreden waren over de begeleiding die ze kregen bij hun profiel/vakkenpakket keuze (8% kon deze vraag niet invullen) (figuur 5.8). Een kleine zestig procent (57%) was daar tevreden over, twintig procent was negatief en de overige 23 procent was neutraal. Vwo'ers waren het vaakst tevreden over hun begeleiding, leerlingen uit het vmbo-gemengde leerweg waren het minst vaak tevreden. Wat hierbij opvalt is dat leerlingen uit de vmbo-leerwegen kader en theoretisch iets vaker tevreden waren dan leerlingen uit de gemengde leerweg.

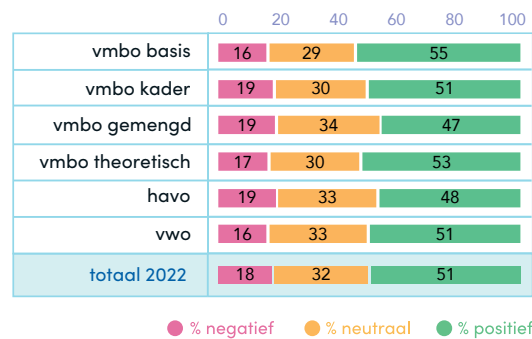
Of zij tevreden zijn over de voorbereiding op de eindexamens, kon 82 procent van de bovenbouwscholieren aangeven (voor de rest was deze voorbereiding nog niet van toepassing) (figuur 5.9). De helft van de bovenbouwleerlingen geeft aan dat zij tevreden zijn over de voorbereiding op de eindexamens. Daarbij zijn leerlingen uit de vmbo-leerweg basis het vaakst tevreden; leerlingen uit de vmbo-leerweg gemengd zijn juist het minst vaak tevreden over de voorbereiding op de eindexamens. Jongens zijn vaker positief (57%) over de voorbereiding op de eindexamens dan meisjes (46%).

Figuur 5.7: Helpt je school je bij het zoeken naar een stage?*

Figuur 5.8: Ben je tevreden over de begeleiding die je hebt gehad bij het kiezen van jouw profiel/vakkenpakket?

Figuur 5.9: Ben je tevreden over de voorbereiding op de eindexamens?

5.4 Samenvatting

Dit hoofdstuk ging over de begeleiding van scholieren op allerlei onderdelen. In hun totaaloordeel is de helft van de scholieren hier positief over (20% is neutraal en 13% is negatief). Over alle vragen afzonderlijk is bijna altijd de meerderheid van de leerlingen positief. Daarbij zien we dat leerlingen uit het praktijkonderwijs op vrijwel alle onderdelen het vaakst positief of tevreden zijn, terwijl havisten het minst vaak positief of tevreden zijn. Eerstejaars zijn vaker positief in hun oordelen over begeleiding dan ouderejaars, en jongens vaker dan meisjes. Leerlingen uit de bovenbouw zijn meestal tevreden over zowel de begeleiding die ze kregen bij

de profielkeuze als bij de voorbereiding op de eindexamens. Over dit laatste thema waren ze wel iets minder tevreden dan over andere onderwerpen in dit hoofdstuk. Ten slotte bleek het grootste deel van de praktijkonderwijsleerlingen tevreden over de hulp van school bij het zoeken naar een stage.

Kijk ook eens naar...

- [Checklist LOB](#)
- [Flyer doorstroom](#)
- [Onderzoek vertrouwensbanden](#)

de helft
van de
scholieren
is tevreden
over de
begeleiding
die zij krijgen
vanuit school

Hoofdstuk 6

Mogelijkheden op school

In dit hoofdstuk kijken we naar de tevredenheid van leerlingen over de extra mogelijkheden die ze hebben op school. Zijn ze tevreden over de extra activiteiten buiten de lessen? Zijn ze tevreden over de plekken waar ze rustig kunnen leren? En zijn ze tevreden over de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor hun beperking?

Ben je tevreden over de extra activiteiten buiten de les?

Zijn de regels op je school duidelijk?

Vertelt de school leerlingen de belangrijke dingen die op school gebeuren?

80%

van de leerlingen is
positief over de toegang
tot lesmiddelen waardoor
ze hun schoolwerk goed
kunnen doen

Bijna een kwart van de
leerlingen vindt dat de
werkplekken waar ze rustig
kunnen leren wel beter
zouden kunnen

Meer dan de helft
van de leerlingen is
positief over de extra
activiteiten op school!

6.1 Inleiding

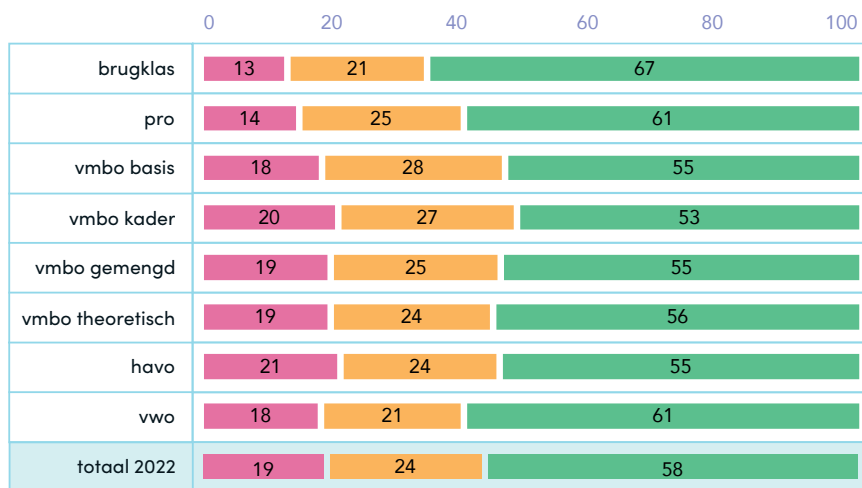
Binnen een school zijn er verschillende voorzieningen en mogelijkheden voor leerlingen. Met behulp van onderstaande vragen werd een totaaloordeel over deze voorzieningen en mogelijkheden gevormd:

- Ben je tevreden over de extra activiteiten buiten de les?
- Heb je op school toegang tot boeken, computers of andere lesmaterialen om je schoolwerk goed te kunnen doen?
- Ben je tevreden over de plek(ken) op school waar je rustig kunt leren?
- Ben je tevreden over de plek(ken) waar je pauze kunt houden?
- Vertelt de school leerlingen de belangrijke dingen die op school gebeuren?
- Zijn de regels op je school duidelijk?

Daarnaast worden er drie losse vragen behandeld in dit hoofdstuk:

- Kun je extra vakken of activiteiten volgen als je dat wilt?
- Heb je een van de volgende leerproblemen, beperkingen of blijvende ziektes?
- Ben je tevreden over de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor jouw beperking?

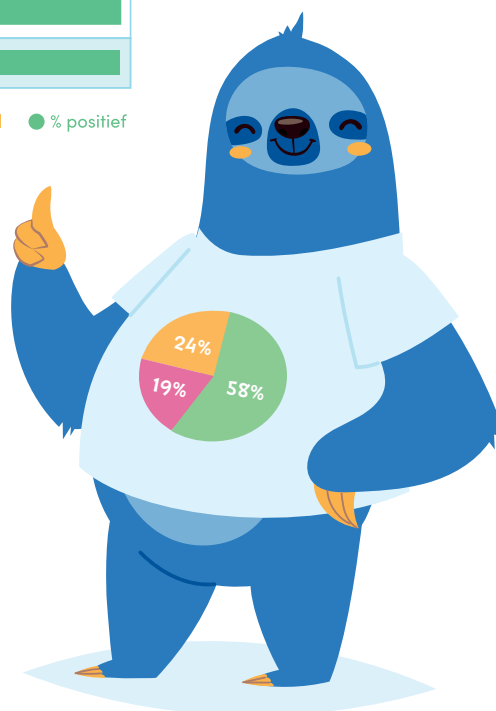
6.2 Totaaloordeel mogelijkheden op school

Figuur 6.1: Totaaloordeel mogelijkheden

● % negatief ● % neutraal ● % positief

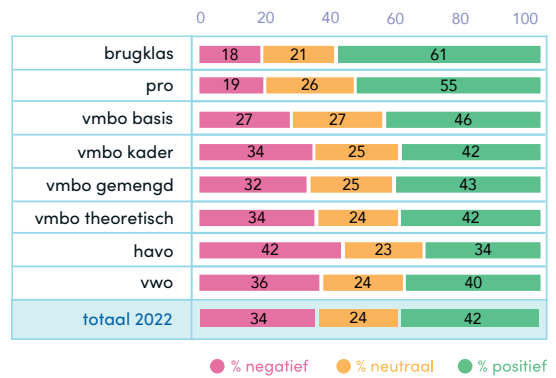
Het merendeel (58%) van de scholieren is tevreden over de faciliteiten en mogelijkheden die er op school zijn, één op de vijf is hier echter negatief over (een kwart is neutraal) (figuur 6.1). Brugklassers zijn het vaakst positief over de mogelijkheden, scholieren uit de vmbo-leerweg kader het minst vaak. Eerstejaars zijn het vaakst (69%) positief over de schoolse mogelijkheden, vierdejaars zijn dat het minst vaak (51%).

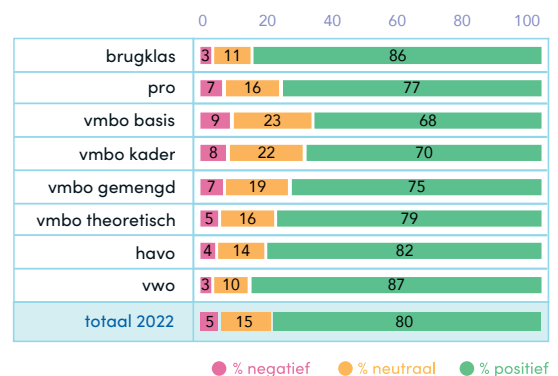
Op verschillende scholen worden extra activiteiten buiten de les georganiseerd, zoals schoolreisjes, sportdagen of museumbezoeken (figuur 6.2). Acht procent van alle leerlingen gaf aan dat zij deze vraag niet kunnen invullen. Eén op de drie leerlingen geeft aan hier niet tevreden over te zijn. Een kwart is hier neutraal over en de overige ruim veertig procent is er positief over. Brugklassers zijn het vaakst positief over de extra activiteiten, havisten het minst vaak. Eerste- en tweedejaars zijn iets vaker (69 en 47%) positief over de extra activiteiten dan gemiddeld; scholieren vanaf het derde leerjaar zijn vaker dan gemiddeld negatief.

Tachtig procent van de leerlingen is positief over de toegang tot boeken, computers en andere lesmaterialen, die ze nodig hebben voor hun schoolwerk, op school (figuur 6.3). Vijf procent van de scholieren is hier negatief over. Vwo'ers zijn het vaakst positief, scholieren uit de vmbo-leerweg basis het minst vaak.

1 op 3
leerlingen vindt dat
de extra activiteiten
op school beter kunnen.

Figuur 6.2: Ben je tevreden over de extra activiteiten buiten de les?

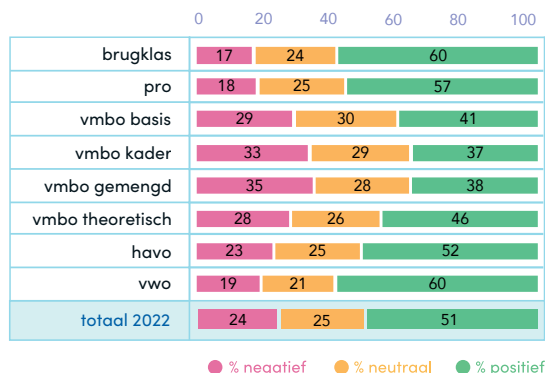
Figuur 6.3: Heb je op school toegang tot boeken, computers of andere lesmaterialen om je schoolwerk goed te kunnen doen?*

Wat doet LAKS?

We vinden het jammer om te zien dat een op de drie leerlingen negatief is over de extra activiteiten buiten de les. We hopen dat scholen veel aandacht besteden aan activiteiten buiten het lesprogramma. Dit kan gaan om een uitstapje naar een museum, een sportdag of een schoolreis, maar ook om bijles, huiswerkbegeleiding of examentraining. Sinds augustus 2021 is er een nieuwe wet aangenomen over de vrijwillige ouderbijdrage. Deze moet ervoor zorgen dat alle leerlingen mee kunnen doen aan extra activiteiten buiten de les, ook wanneer ouders hier niet voor kunnen betalen. We hopen dat hiermee de ongelijkheid tussen leerlingen wordt verminderd.

De helft (51%) van de scholieren is tevreden over plekken waar ze rustig kunnen leren op school (10% kon deze vraag niet invullen en gaf 'n.v.t.' aan) (figuur 6.4). Bijna een kwart (24%) is hier negatief over, een nagenoeg even groot deel is neutraal. Vwo'ers en brugklassers zijn het vaakst positief over de werkplekken op school, scholieren uit de vmbo-leerwegen kader en gemengd het minst vaak. Eerstejaars zijn het vaakst (61%) positief over de werkplekken, scholieren uit het derde leerjaar het minst vaak (46%).

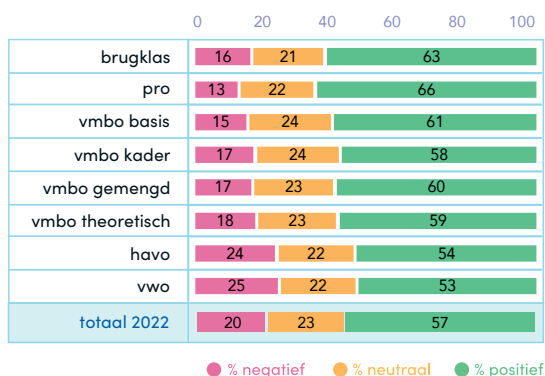
Over de pauzeplekken zijn de meeste (57%) scholieren tevreden (figuur 6.5). Eén op de vijf is er negatief over (de rest is neutraal). Scholieren uit het praktijkonderwijs zijn het vaakst positief, vwo'ers het minst vaak. Ook hier zijn eerstejaars het vaakst (66%) positief over de pauzeplekken, zesdejaars zijn het vaakst (44%) negatief. Jongens zijn vaker (62%) positief over de plekken waar ze pauze kunnen houden dan meisjes (54%).

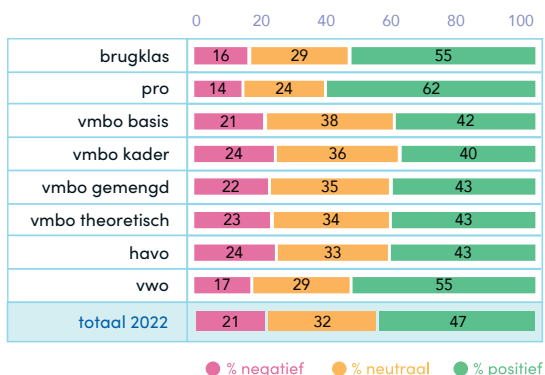
Figuur 6.4: Ben je tevreden over de plek(ken) op school waar je rustig kunt leren?*

1 op de 5 leerlingen is niet tevreden over de plekken waar ze pauze kunnen houden.

Aan scholieren werd gevraagd of ze door school op de hoogte worden gehouden van belangrijke dingen die er op school gebeuren (figuur 6.6). Iets minder dan de helft (47%) van de scholieren gaf aan dat dit het geval was. Daarbij gaven leerlingen uit het praktijkonderwijs het vaakst aan dat dit gebeurde, en leerlingen uit de vmbo-leerweg kader waren hier het minst vaak positief over. Eerstejaars en zesdejaars geven van alle leerjaren het vaakst (58 en 52%) aan op de hoogte te worden gehouden door de school, derde en vierdejaars geven dit het minst vaak aan (42 en 40%).

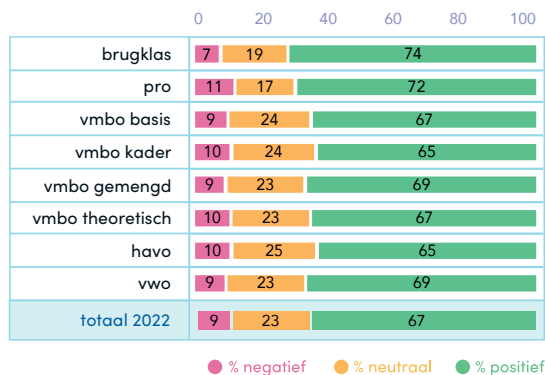

Figuur 6.5: Ben je tevreden over de plek(ken) waar je pauze kunt houden?*

Figuur 6.6: Vertelt de school leerlingen de belangrijke dingen die op school gebeuren?

De meeste leerlingen (67%) geven aan dat regels op school duidelijk zijn; een kleine tien procent is het daar niét mee eens (figuur 6.7). Brugklassers vinden de regels op school het vaakst duidelijk. Eerstejaars geven het vaakst (78%) aan dat de regels duidelijk zijn, vierdejaars zijn het minst vaak positief (62%).

Figuur 6.7: Zijn de regels op je school duidelijk?

Wat doet LAKS?

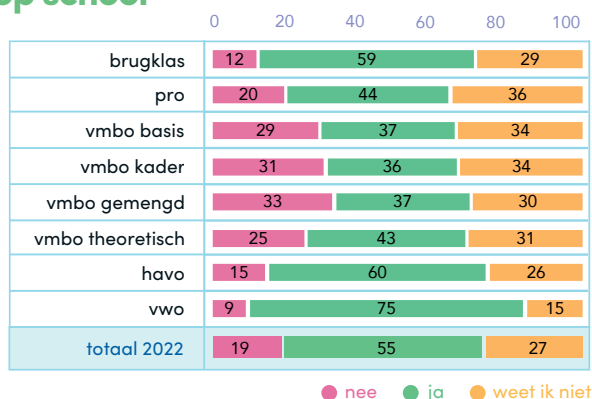
We zijn blij om te zien dat twee op de drie leerlingen aangeven dat de regels op school duidelijk zijn. Maar we vinden het jammer dat 21 procent van de leerlingen aangeeft dat school hen niet op de hoogte houdt van de belangrijke dingen die op school gebeuren. Als LAKS vinden we het belangrijk dat school een goede informatievoorziening heeft. Leerlingen zouden op de hoogte moeten zijn van hun rechten en plichten en de belangrijke dingen die er op school gebeuren. Om dit te verbeteren moeten leerlingen weten waar ze op school terecht kunnen met vragen of problemen. Hier kan de leerlingenraad een handje bij helpen. Ook LAKS helpt graag bij het informeren van leerlingen. Via onze website bieden we informatie aan leerlingen en leerlingenraden. Daarnaast kunnen leerlingen met vragen, klachten of voor advies altijd terecht bij onze klachtenlijn.

Wat kun je doen als leerlingenraad?

Het is belangrijk dat jullie als leerlingenraad weten wat de regels op school zijn; deze staan beschreven in het leerlingenstatuut. Dit statuut moet iedere twee jaar vernieuwd worden en de medezeggenschapsraad heeft hierover instemmingsrecht, dat betekent dat zij het eens moeten zijn met de regels van de school. Daarnaast kan in het statuut worden opgenomen dat de leerlingenraad meedenkt over het samenstellen van het statuut. Om beter op te kunnen komen voor alle medescholieren is het dus belangrijk om hier goed naar te kijken. Waar is het statuut te vinden? Is het duidelijk wat er in het statuut staat? Zijn jullie het eens met alle regels in het statuut? Zijn deze regels goed voor alle leerlingen?

6.3 Losse vraag bij mogelijkheden op school

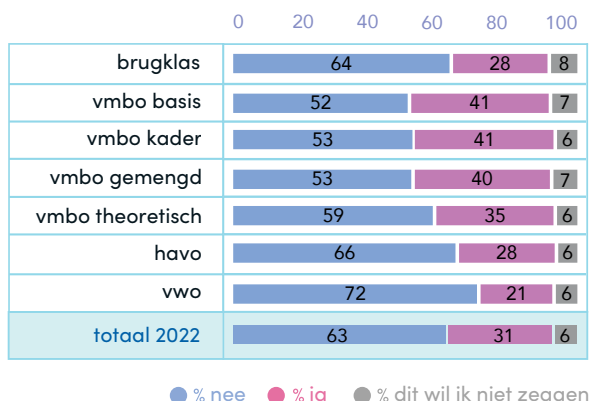
Ruim de helft (55%) van de scholieren geeft aan dat ze extra vakken of activiteiten kunnen volgen als ze dat willen (figuur 6.8). Daarbij gaat het bijvoorbeeld om debatclubs, de schoolband of een extra taal volgen. Bijna twintig procent geeft aan dat níet te kunnen; de rest (27%) weet niet of het kan. Vwo'ers geven het vaakst aan extra vakken of activiteiten te kunnen volgen; scholieren uit de gemengde vmbo-leerweg geven het vaakst aan dit níet te kunnen. Leerlingen uit het praktijkonderwijs en eerstejaars geven het vaakst aan niet te weten of ze extra vakken of activiteiten kunnen volgen. Vijfde- en zesdejaars geven het minst vaak (17 en 12%) aan niet te weten of ze deze mogelijkheden hebben. Zij geven ook het vaakst (70 en 76%) aan deze extra mogelijkheden te hebben. Derde- en vierdejaars geven het vaakst (23 en 26%) aan géén gebruik te kunnen maken van extra activiteiten of vakken.

Figuur 6.8: Kun je extra vakken of activiteiten volgen als je dat wilt?*

6.4 Ondersteuningsbehoefte

Naast voorgaande vragen, werd ook ingegaan op de hulpmiddelen en aanpassingen voor leerlingen met leerproblemen, beperkingen of blijvende ziektes; dit noemen we vanaf nu een 'ondersteuningsbehoefte' (figuur 6.9). Aan iedereen behalve scholieren uit het praktijkonderwijs werd gevraagd of zij bepaalde leerproblemen, beperkingen of blijvende ziektes⁵ hebben. Van de totale groep respondenten gaf ruim dertig procent aan dat zij een ondersteuningsbehoefte hebben, zes procent wilde hier geen antwoord op geven en de overige 63 procent zei geen van de genoemde problemen en beperkingen te hebben. Vwo'ers geven het minst vaak aan een ondersteuningsbehoefte te hebben; scholieren uit vmbo basis en kader het vaakst (41%). Jongens geven vaker (67%) aan een beperking te hebben dan meisjes (61%).

Figuur 6.9: Heb je een van de volgende leerproblemen, beperkingen of blijvende ziektes?

5 Het kon gaan om gedragsproblemen (bijv. ADHD, ADD of concentratieproblemen), autisme, dyslexie of dyscalculie, een blijvende ziekte of aandoening (bijv. migraine, eczeem, epilepsie of diabetes), een psychische aandoening (bijv. depressie, angststoornis of een eetstoornis), een beperking in beweging (bijv. niet goed kunnen lopen), een functionele beperking (dit is een beperking die voor jou het dagelijks leven moeilijker maakt, bijv. stotteren, blind zijn, doof zijn) of een andere beperking of ziekte.

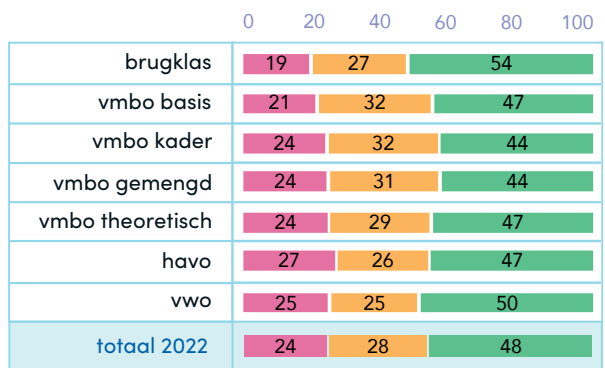
Wat doet LAKS?

Een op de drie scholieren geeft aan een ondersteuningsbehoefte te hebben. Van deze leerlingen geeft 24 procent aan dat zij niet tevreden zijn over de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor hun beperking. Daar zijn we niet tevreden over; alle leerlingen zouden zonder problemen naar school moeten kunnen gaan. LAKS vindt dat alle leerlingen met een ondersteuningsbehoefte moeten kunnen meepraten over de ondersteuning die ze krijgen. Daarom hebben we als LAKS jarenlang gepleit voor het invoeren van het hoorrecht. Het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap is nu bezig om deze wet uit te werken, een goede eerste stap! Maar hun invulling gaat volgens LAKS niet ver genoeg. De wet gaat straks alleen gelden voor leerlingen met een ernstige ondersteuningsbehoefte voor wie een ontwikkelingsperspectief (OPP) is opgesteld. Als LAKS vinden we dat leerlingen met alle soorten ondersteuningsbehoeftes gebruik moeten kunnen maken van het hoorrecht, zodat er altijd naar hen geluisterd moet worden!

Wat kun je doen als leerlingenraad?

Als leerlingenraad kunnen jullie ervoor pleiten dat meer leerlingen met een ondersteuningsbehoefte gebruik kunnen maken van het hoorrecht, ook al hebben ze geen OPP. De manieren van ondersteuning die een school aanbiedt wordt vastgelegd in het schoolondersteuningsprofiel. De medezeggenschapsraad heeft adviesrecht hierover. Leerlingen kunnen dus meebeslissen over ondersteuning op school.

Aan de leerlingen met een ondersteuningsbehoefte is vervolgens gevraagd of zij tevreden waren over de hulpmiddelen en aanpassingen die er op hun school waren (figuur 6.10). Bijna de helft (48%) van de scholieren is hier tevreden over; een kwart geeft aan negatief te zijn over de hulpmiddelen en aanpassingen (de overige 28% is neutraal). Brugklassers zijn het vaakst positief, scholieren uit de vmbo-leerwegen kader en gemengd zijn het minst vaak positief. Zesdejaars zijn het vaakst (58%) positief over de aanpassingen op school, derdejaars het minst vaak (42%). Jongens zijn vaker (53%) positief over de hulpmiddelen en aanpassingen op school dan meisjes (45%).

● % negatief ● % neutraal ● % positief

Figuur 6.10: Ben je tevreden over de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor jouw beperking?

Een kwart van de leerlingen is niet tevreden over de hulpmiddelen en aanpassingen op school die er gedaan worden voor hun beperking

6.5 Samenvatting

Het merendeel (58%) van de scholieren is tevreden over de faciliteiten en mogelijkheden die er op school zijn. Brugklassers, vwo'ers en eerstejaars zijn het vaakst positief over de verschillende onderdelen, leerlingen uit de verschillende vmbo-leerwegen het minst vaak. Ruim dertig procent van de scholieren (excl. leerlingen uit het pro) hebben een ondersteuningsbehoefte. Van deze groep is iets minder dan de helft tevreden over de hulpmiddelen en aanpassingen die er op school zijn voor hun beperking.

Kijk ook eens naar...

- [Leerlingenraadhandboek](#)

Meer dan de helft van de scholieren kan extra vakken en activiteiten doen op school

o r l d h i s t o r y

Hoofdstuk 7

Inspraak

In dit hoofdstuk wordt er gekeken of leerlingen tevreden zijn over de inspraak die ze hebben. Er wordt bijvoorbeeld gevraagd of school iets met de meningen en ideeën van leerlingen doet, of school aan leerlingen vraagt wat ze van de lessen vinden en of de leerlingen weten dat er een leerlingenraad op school is.

Doet school iets met de mening of ideeën van leerlingen?

Is er een leerlingenraad op jouw school?

Wordt er op school aan je gevraagd wat je van de lessen vindt?

58%

van de leerlingen weet waar
ze naartoe moeten met
een klacht!

Een kwart van de leerlingen
geeft aan dat school niks
of nauwelijks iets met de
mening van leerlingen doet

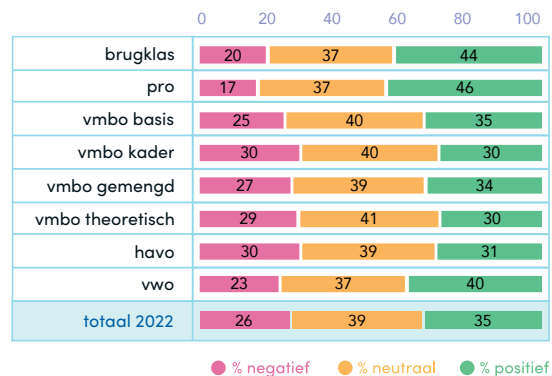
7.1 Inleiding

Kunnen scholieren meepraten over de lessen en doet school ook iets met de ideeën van leerlingen? Daar kijken we naar in dit hoofdstuk. Er is geen totaaloordeel, dus we kijken naar de volgende losse vragen:

- Doet de school iets met de mening of ideeën van leerlingen?
- Wordt er op school aan je gevraagd wat je van de lessen vindt?
- Is voor jou duidelijk waar of naar wie je toe moet als je een klacht hebt?
- Is er een leerlingenraad op jouw school?

7.2 Losse vragen bij inspraak

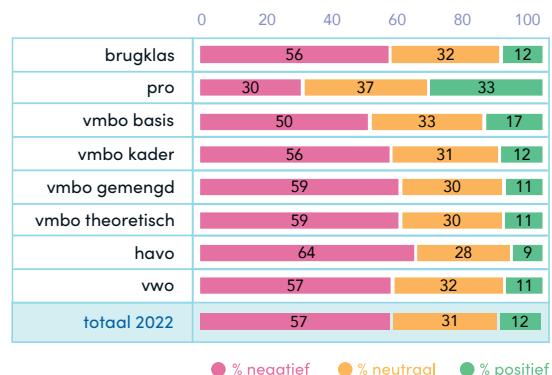
Van alle scholieren geeft 35 procent aan dat school iets doet met hun mening of ideeën (figuur 7.1). Ruim een kwart zeg dat school er niets mee doet, de rest is neutraal (39%). Leerlingen uit het praktijkonderwijs geven het vaakst aan dat hun school iets met hun mening doet (positief), leerlingen op de vmbo-leerwegen kader en theoretisch zijn hier het minst vaak tevreden over. Eerstejaars zijn het vaakst (46%) positief over hoe school hun ideeën oppakt, vierdejaars zijn het minst vaak (28%) positief. Jongens geven minder vaak (33%) aan dat school iets doet met hun mening dan meisjes (37%).

Figuur 7.1: Doet de school iets met de mening of ideeën van leerlingen?

1 op de 3 leerlingen geeft aan dat school iets met de meningen en ideeën van leerlingen doet!

Aan twaalf procent van de leerlingen wordt op school gevraagd wat ze van de lessen vinden (figuur 7.2). Een kleine zestig procent zegt dat dit niet gevraagd wordt, de rest (31%) is neutraal. Met name leerlingen in het praktijkonderwijs geven aanzienlijk vaker (33%) aan dat school vraagt wat men van de lessen vindt; havisten geven het vaakst (64%) aan hier negatief over te zijn. Eerstejaars zijn minder vaak (52%) negatief dan de overige leerlingen.

Figuur 7.2: Wordt er op school aan je gevraagd wat je van de lessen vindt?*

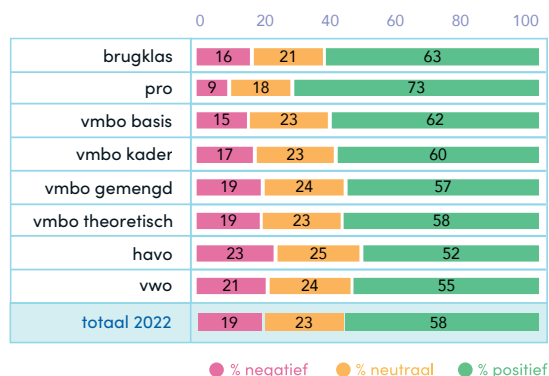
Wat doet LAKS?

We vinden het jammer dat een op de vier leerlingen aangeeft dat school niets met de mening of ideeën van leerlingen doet. Daarnaast geeft ook meer dan helft van de leerlingen aan dat er niet wordt gevraagd naar wat ze van de lessen vinden. Als LAKS vinden we het natuurlijk belangrijk dat leerlingen meedenken en meepraten over hoe het op school beter kan. Met de LAKS-monitor kunnen jullie precies zien wat er wel en wat er niet goed gaat. De LAKS-monitor dus hét middel om het gesprek aan te gaan met school en verbeterpunten aan te kaarten. Via de resultatenpagina kun je zien hoe tevreden de leerlingen zijn op jouw school. Is er nog geen leerlingenraad op jouw school maar wil je wel dat die er is, neem dan eens contact op met LAKS om te kijken hoe je dat het best kan aanpakken.

Wat kun je doen als leerlingenraad?

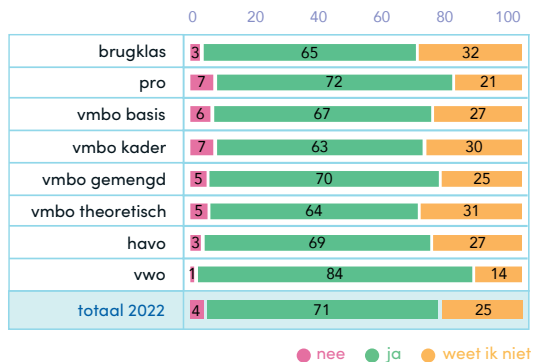
Uit de LAKS-monitor kun je als leerlingenraad heel veel informatie halen. Op de resultatenpagina van jullie school kun je precies zien hoe de verschillende leerjaren of de niveaus op de gestelde vragen reageren. Wanneer jullie medescholieren ergens ontevreden ergens over zijn, kun je dat aankaarten op school. Maar jullie kunnen op basis van de resultaten ook nog meer onderzoek uitvoeren. Dit kan bijvoorbeeld door langs de klassen te gaan en in gesprek te gaan met je medescholieren, of door een vragenlijst af te nemen. We komen jullie hier graag mee helpen in een training. LAKS biedt ook allerlei andere soorten trainingen aan om de leerlingenraad te verbeteren!

Voor het merendeel (58%) van de scholieren is duidelijk waar of naar wie ze toe moeten als ze klachten hebben (figuur 7.3). Een klein kwart is hier neutraal over en één op de vijf geeft aan niet te weten waar ze terecht kunnen met klachten. Scholieren uit het praktijkonderwijs geven het vaakst aan te weten waar ze terecht kunnen met klachten, havisten zijn hier het minst vaak positief over. Eerstejaars geven het vaakst (66%) aan te weten waar ze terecht kunnen met een klacht, vierde en vijfdejaars weten dit het minst vaak (52 en 50%).

Figuur 7.3: Is voor jou duidelijk waar of naar wie je toe moet als je een klacht hebt?*

Ruim zeventig procent van de leerlingen geeft aan dat er een leerlingenraad is op school (figuur 7.4). Een kwart van de leerlingen weet echter niet of dit het geval is en de overgebleven vier procent geeft aan dat er geen leerlingenraad is op school. Vwo'ers geven het vaakst aan dat er een leerlingenraad is op hun school, vmbo'ers in de leerweg kader geven dit het minst vaak aan, gevolgd door leerlingen van de theoretische leerweg en brugklassers. Deze laatste groep geeft het vaakst aan niet te weten of er een leerlingenraad is, gevolgd door leerlingen van vmbo-tl en kader. Scholieren van het vwo geven het minst vaak aan niet te weten of er een leerlingenraad is. Meisjes geven vaker aan (75%) dat er een leerlingenraad is op hun school dan jongens (68%).

Figuur 7.4: Is er een leerlingenraad op jouw school?*

7.3 Samenvatting

Scholieren uit het praktijkonderwijs, meisjes en eerstejaars zijn vaker positief op (de meeste) vragen rondom inspraak dan leerlingen uit andere onderwijssoorten, jongens en ouderejaars. Twaalf procent van de leerlingen zegt dat er gevraagd wordt naar wat ze van hun lessen vinden, zestig procent zegt van niet. Daarbij geeft ruim één op de drie scholieren aan dat school iets doet met hun mening of ideeën; een kwart zegt van niet. Voor de meeste leerlingen is duidelijk waar ze heen moeten als ze klachten hebben; één op de vijf scholieren weet niet waar hij/zij terecht kan. Zeventig procent van de leerlingen is bekend met de leerlingenraad op school; slechts vier procent van de scholieren zegt dat er geen leerlingenraad is. Of scholieren weten dat er een leerlingenraad is op school, lijkt samen te hangen met de onderwijssoort waar zij op zitten.

Kijk ook eens naar...

- [Leerlingenraadtrainingen](#)

71% van de leerlingen

weet dat er een leerlingenraad is op hun school!

Hoofdstuk 8

Sfeer en veiligheid

In dit hoofdstuk kijken we naar de tevredenheid van leerlingen over de sfeer en veiligheid op school. Zijn ze tevreden over de sfeer? Voelen ze zich veilig? Of hebben ze wel eens pestgedrag meegemaakt?

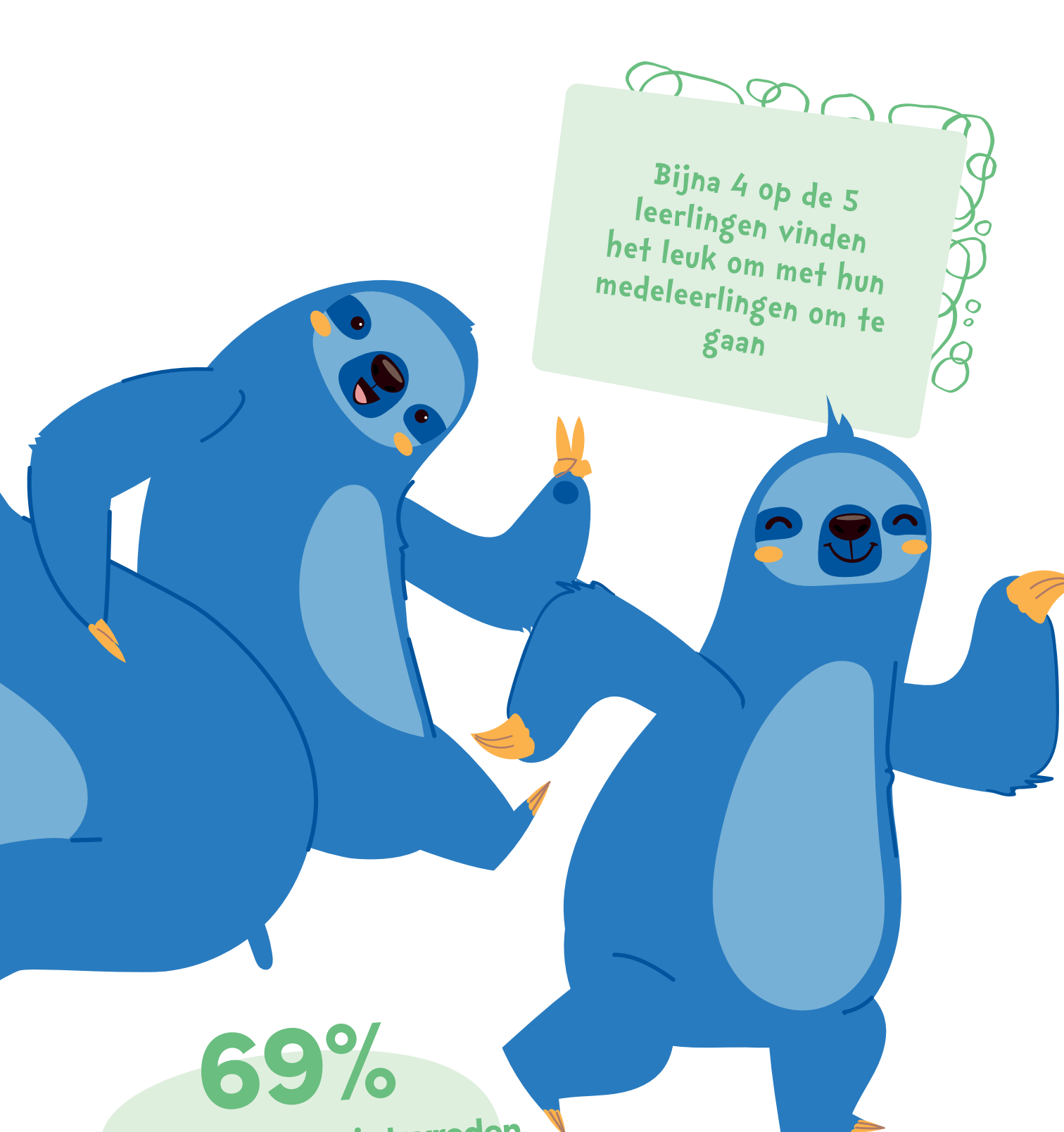
**Ben je tevreden
over de sfeer
op school?**

**Heb je het naar
je zin op school?**

**Ben je tevreden
met wat je
school doet
tegen pesten?**

Bijna 4 op de 5
leerlingen vinden
het leuk om met hun
medeleerlingen om te
gaan

69%

van de leerlingen is tevreden
over de sfeer en veiligheid
binnen school

De helft van de leerlingen
ervaart wel een stress door
school

8.1 Inleiding

In dit hoofdstuk kijken we naar wat leerlingen van de sfeer en veiligheid op hun school vinden. Er is een totaaloordeel gemaakt op basis van de volgende vragen:

- Ben je tevreden over de sfeer op je school?
- Vind je het leuk om met andere leerlingen van je school om te gaan?
- Heb je het naar je zin op school?
- Voel je je veilig op school?
- Ben je tevreden met wat je school doet tegen pesten? (Deze vraag wordt in een aparte paragraaf over pesten besproken)

Ook is er een losse vraag opgenomen die niet in het totaaloordeel paste:

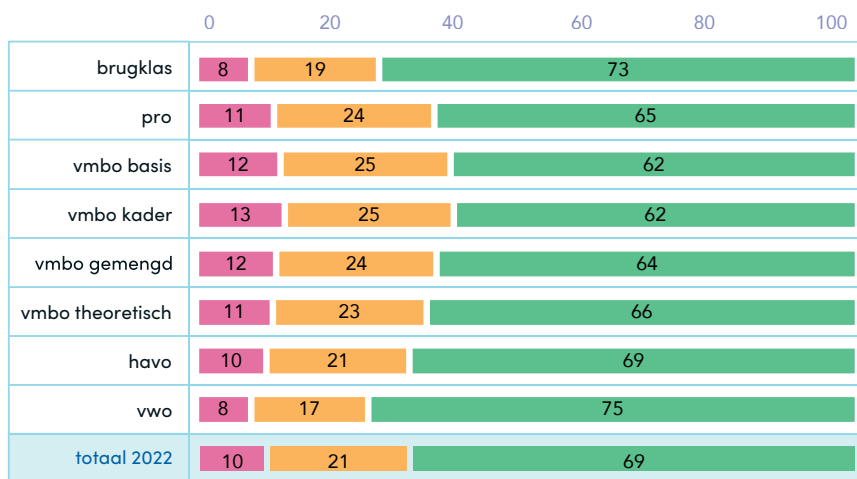
- Ervaar je wel eens stress door school?

Daarna is een aparte paragraaf geschreven over pesten. Er is over vier soorten pestgedrag gevraagd of leerlingen deze in de afgelopen drie maanden hebben meegemaakt:

- Pesten
- Online pesten
- Expres lichamelijk pijn doen
- Discriminatie

Voor alle leerlingen is geteld hoeveel van deze manieren van pesten zij hadden meegemaakt, en de uitkomsten staan samen in één figuur. Ook wordt hier de vraag Ben je tevreden met wat je school doet tegen pesten? besproken, die meetelde voor het totaaloordeel voor sfeer en veiligheid.

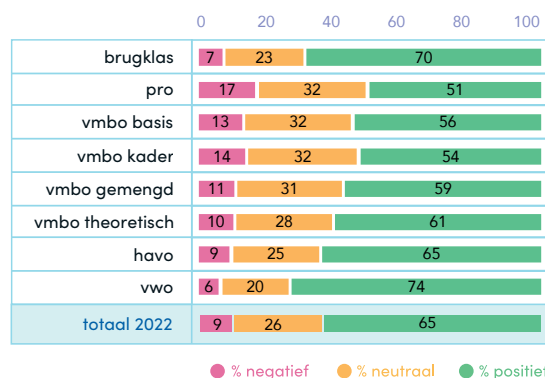
8.2 Totaaloordeel sfeer en veiligheid

Figuur 8.1: Totaaloordeel sfeer en veiligheid

Van alle leerlingen zijn er bijna zeven op de tien positief op het totaaloordeel voor sfeer en veiligheid (figuur 8.1). Twee op de tien zijn neutraal, en één op de tien is negatief. Leerlingen in de brugklas en op het vwo zijn het vaakst positief en leerlingen in vmbo basis en kader het minst vaak. Als we kijken naar leerjaar zien we dat leerlingen in jaar 1 en 6 het vaakst positief zijn (beide 75%), en leerlingen in jaar 3 en 4 het minst vaak (65%).

65%
van de leerlingen
is tevreden over de
sfeer op school!

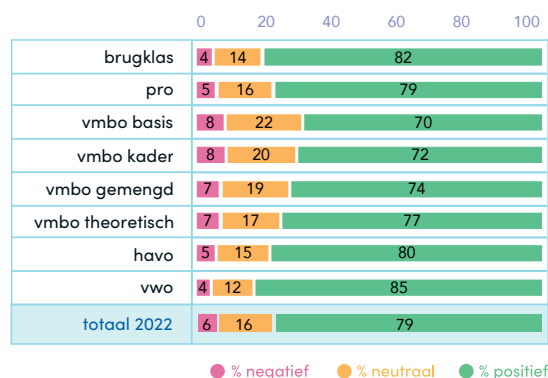

Figuur 8.2: Ben je tevreden over de sfeer op school?

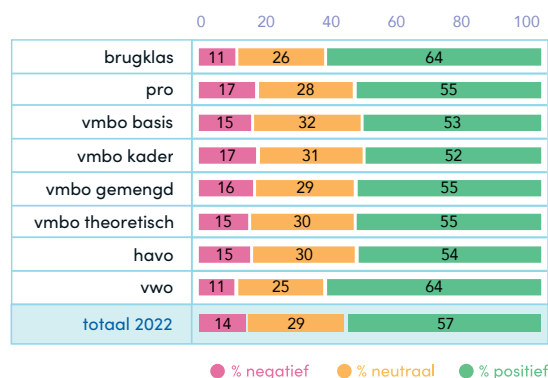
Figuur 8.2 laat zien hoe tevreden leerlingen zijn over de sfeer op school. Bijna twee derde van de totale groep is hierover positief, en bijna één op de tien is negatief (de rest is neutraal). Leerlingen in de brugklas en op het vwo zijn het vaakst tevreden over de sfeer, en leerlingen in het praktijkonderwijs het minst vaak. Ook bij deze vraag zijn leerlingen in hun eerste én zesde jaar het vaakst positief (71 en 73%), en in jaar 3 en 4 het minst vaak (61 en 60%).

Bijna acht op de tien leerlingen geeft aan dat zij het leuk vinden om met andere leerlingen om te gaan (figuur 8.3). Slechts zes procent vindt dat niet leuk (figuur 8.3). Ook hier zijn scholieren in de brugklas en op het vwo het vaakst positief. Leerlingen op vmbo basis zijn het minst vaak positief. Leerlingen in hun eerste en zesde jaar zijn weer het vaakst positief (82 en 84%) en leerlingen in het derde en vierde jaar het minst vaak (maar alsnog van beide ruim driekwart; 76%).

Over of zij het naar hun zin hebben op school, antwoordt ruim de helft (57%) positief (figuur 8.4). Dit deel is weer het grootst onder brugklassers en vwo'ers, en het kleinst bij vmbo kader. Leerlingen in jaar 1 en 6 zijn ook weer vaker positief (67 en 63%) dan leerlingen in de middelste jaren (3 en 4; 53 en 57%).

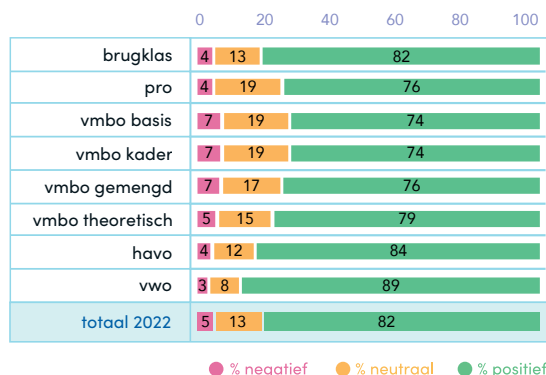
Figuur 8.3: Vind je het leuk om met andere leerlingen van je school om te gaan?

Figuur 8.4: Heb je het naar je zin op school?

82% van de leerlingen voelt zich veilig op school!

Ten slotte hoort bij het totaaloordeel nog de vraag of leerlingen zich veilig voelen op school. Meer dan acht op de tien leerlingen is daarover positief, en één op de twintig is negatief (figuur 8.5). Leerlingen in de brugklas, op havo en op vwo zijn vaker positief dan leerlingen in vmbo basis en kader. Leerlingen in het vijfde en zesde leerjaar zijn vaker positief (89 en 92%) dan leerlingen in lagere jaren (tussen de 80 en 82%). Bovendien is hier ook een verschil tussen jongens en meisjes gevonden: meisjes lijken zich minder vaak veilig te voelen op school (80%) dan jongens (85%).

Figuur 8.5: Voel je je veilig op school?

Wat doet LAKS?

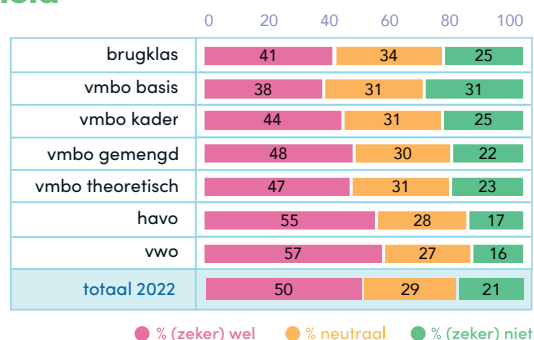
We vinden het belangrijk dat de sfeer en veiligheid op school goed zijn. Tijdens de coronapandemie in 2021 hebben we samen met het CJP een onderzoek uitgevoerd naar leerlingenwelzijn. Hierin werd gevraagd om je gevoel een rapportcijfer te geven. Vanaf juni tot en met december 2021 gaven leerlingen hun gevoel gemiddeld een cijfer tussen de 6,7 en een 7,4. In alle maanden beschreven de leerlingen, die hun gevoel vooral een onvoldoende gaven, hun gevoel met stress of met somberheid. Ook in de LAKS-monitor zien we terug dat 44 procent van de leerlingen wel eens stress ervaart door school. Uit het onderzoek dat we naar vertrouwenspersonen hebben gedaan blijkt dat leerlingen vaak niet weten dat er een vertrouwenspersoon is. En daarnaast dat de drempel om naar een vertrouwenspersoon te stappen vaak te hoog is. Met LAKS proberen we de uitkomsten van dit onderzoek kenbaar te maken en de zichtbaarheid van de vertrouwenspersonen op scholen te verhogen.

Wat kun je doen als leerlingenraad?

Het is belangrijk om ervoor te zorgen dat leerlingen weten bij wie ze terecht kunnen als ze problemen hebben of als ze stress ervaren. Wat we zien is dat een vertrouwenspersoon niet altijd even zichtbaar is binnen de school. Als leerlingenraad kun je ervoor zorgen dat leerlingen op de hoogte zijn van een vertrouwenspersoon en aangeven waarmee en wanneer ze daar terecht kunnen.

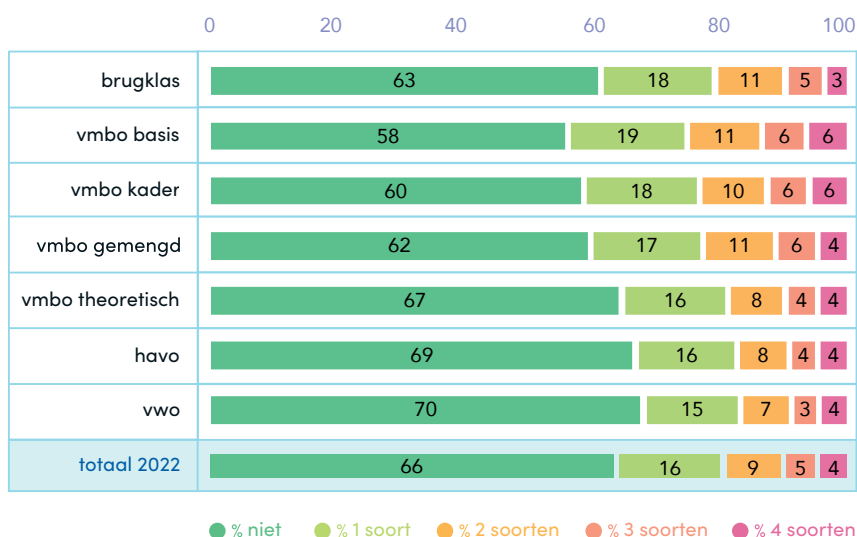
8.3 Losse vragen bij sfeer en veiligheid

Aan alle leerlingen behalve die in het praktijkonderwijs, is gevraagd of zij wel eens stress door school ervaren (figuur 8.6). De helft van de leerlingen ervaart wel eens stress door school. De rest heeft óf geen stress (21%), óf is daarover neutraal (29%). Vwo'ers geven het vaakst (57%) aan stress te ervaren door school, leerlingen uit de vmbo-leerweg basis het minst vaak (38%). We zien ook dat leerlingen in hogere leerjaren, vaker aangeven stress te ervaren dan scholieren uit lagere leerjaren: zo ervaart ruim één op de drie eerstejaars stress, tegenover twee op de drie zesdejaars. Meisjes hebben aanzienlijk vaker (62%) last van stress dan jongens (37%).

Figuur 8.6: Ervaar je wel eens stress door school?

8.4 Pesten

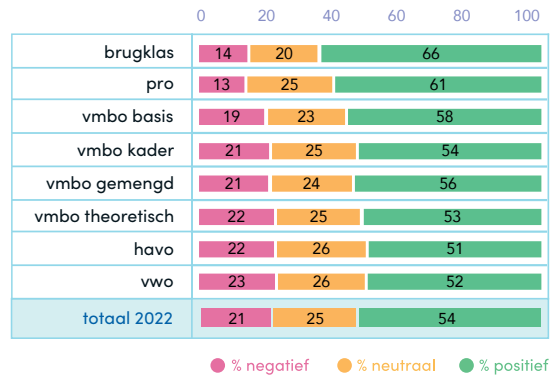
Figuur 8.7: Soorten pestgedrag ervaren in de afgelopen drie maanden

In de vragenlijst konden leerlingen (behalve leerlingen uit het praktijkonderwijs) aangeven in hoeverre zij te maken hebben gehad met (online) pesten, geweld en discriminatie door andere leerlingen⁶ (figuur 8.7). Van de vier soorten pesten, gaven leerlingen het vaakst (20%) aan dat zij discriminatie hadden ervaren en het minst vaak (11%) dat zij online waren gepest. Zeventien procent van de leerlingen gaf aan dat andere leerlingen van school hen de afgelopen drie maanden expres lichamelijk pijn hadden gedaan. In de figuur hierboven is te zien met hoeveel soorten pestgedrag leerlingen in de laatste drie maanden te maken hebben gehad. In totaal zien we dat twee op de drie leerlingen aangeeft op geen

enkele manier met pestgedrag te maken te hebben gehad. Van degenen die dit gedrag wél mee hebben gemaakt, heeft het grootste deel met één soort van pesten te maken gehad (16% van alle leerlingen). Leerlingen op vmbo basis geven het vaakst (42%) aan te maken te hebben met pesten. Leerlingen in de lagere leerjaren geven vaker aan één of twee vormen van pesten te hebben ervaren dan scholieren uit de hogere leerjaren; ruim zestig procent van de eerstejaars geeft aan géén pestgedrag te ervaren, tegenover ruim tachtig procent van de zesdejaars. Daarnaast geven meisjes iets vaker aan niet niet gepest te worden dan jongens: meisjes gaven met name minder vaak aan één soort pesten mee te hebben gemaakt.

6 Het ging om vier soorten gedrag: pesten, online pesten, lichamelijk pijn doen en discriminatie.

Er is aan alle leerlingen gevraagd of zij tevreden zijn met wat hun school doet tegen pesten (deze vraag telde mee voor het totaaloordeel voor sfeer en veiligheid); 69 procent van de leerlingen kon deze vraag invullen (bij de rest was er misschien geen sprake van pesten) (figuur 8.8). Meer dan de helft is hierover tevreden, en zoals ook bij andere hoofdstukken al vaak zo was blijken leerlingen in de brugklas hierover het vaakst positief en havo-leerlingen het minst vaak. Leerlingen in leerjaar 1 en 2 zijn vaker positief (70 en 57%) dan leerlingen in hogere jaren (tussen de 45 en 49%). Ook zijn jongens vaker positief over wat hun school tegen pesten doet (58%) dan meisjes (53%).

Figuur 8.8: Ben je tevreden met wat je school doet tegen pesten?

1 op de 5 leerlingen is niet tevreden over wat school doet tegen pesten

8.5 Samenvatting

In dit hoofdstuk hebben we het gehad over de algemene sfeer en veiligheid op school, en daarnaast specifiek over ervaringen met pesten.

Bij het totaaloordeel over de algemene sfeer en veiligheid (en de onderliggende vragen) was meestal te zien dat leerlingen in de brugklas en in het vwo het meest tevreden waren van de onderwijssoorten, en leerjaar 1 en 6 waren het meest tevreden van alle leerjaren. Tussen jongens en meisjes werden nauwelijks verschillen gevonden, behalve dat meisjes zich iets minder vaak veilig voelen op school en vaker stress ervaren dan jongens.

Eén op de drie leerlingen had de afgelopen drie maanden te maken met pesten; meestal ging het dan om één soort pestgedrag. Over wat hun school doet tegen pesten lijken leerlingen in de brugklas en in lagere leerjaren het vaakst positief te zijn.

Kijk ook eens naar...

- [Onderzoek leerlingenwelzijn \(CJP & LAKS\)](#)

Meer dan de helft van de leerlingen geeft aan dat ze het naar hun zin hebben op school!

Hoofdstuk 9

Algemeen oordeel

In dit laatste hoofdstuk gaan we in op de algemene tevredenheid van leerlingen over hun school. We bespreken onder andere het rapportcijfer dat zij in de vragenlijst aan school gaven. Daarnaast gaan we nog wat dieper in op wat nu precies bepaalt of een scholier wel of niet tevreden is, en hoe scholen de tevredenheid van hun leerlingen kunnen verhogen.

Welk rapportcijfer geef je jouw school?

Is dat rapportcijfer door corona, hoger of lager dan normaal? Of is dit hetzelfde gebleven?

Leerlingen geven
dit jaar gemiddeld
een 6,8 aan
hun school

landelijk gemiddelde
2022

6,8

9.1 Inleiding

Een algemeen beeld van de tevredenheid van leerlingen over hun school, is gevormd met de volgende vraag:

- Wat voor rapportcijfer geef je jouw school?

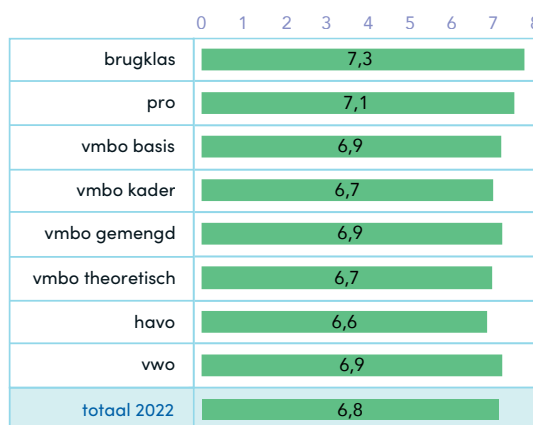
Omdat de afgelopen jaren anders waren dan normaal door de coronapandemie, is bovendien de volgende vraag gesteld om te kijken of dit invloed heeft gehad:

- Is door corona het rapportcijfer dat je net voor jouw school hebt gegeven (veel) hoger, hetzelfde, of (veel) lager dan normaal?

Eerst laten we zien wat de antwoorden op deze vragen waren. Daarna kijken we met een speciale data-analyse welke eerder gestelde vragen de meeste invloed hebben op de gegeven rapportcijfers. Hiermee kunnen we bepalen waar scholen zich het beste op kunnen richten om de tevredenheid van hun leerlingen te verhogen.

9.2 Rapportcijfer en invloed van corona

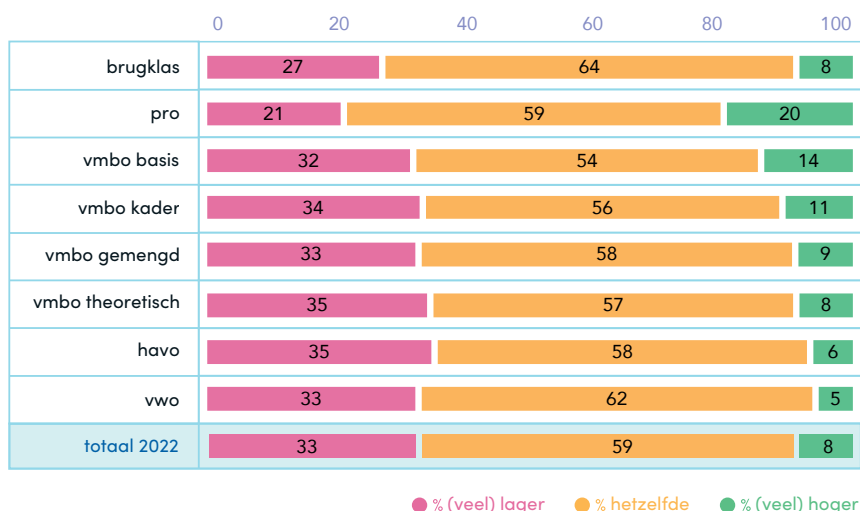
Dit jaar gaven leerlingen hun school gemiddeld een 6,8 (figuur 9.1). Dat is iets lager dan vorig jaar; toen was dit een 6,9. Zoals in de figuur is te zien, geven leerlingen in de brugklas gemiddeld het hoogste cijfer en leerlingen op de havo het laagste. Als we kijken naar de verschillende leerjaren, blijken leerlingen in het eerste jaar de hoogste cijfers te geven (gemiddeld een 7,5) en leerlingen in het vierde jaar de laagste (gemiddeld een 6,5).

Figuur 9.1: Welk rapportcijfer geef je jouw school?*

Brugklassers geven hun school de hoogste rapportcijfers

Omdat de situatie op scholen de afgelopen tijd anders was dan normaal door corona, hebben we gekeken of leerlingen denken dat zij hierdoor een ander rapportcijfer hebben gegeven dan normaal (figuur 9.2).

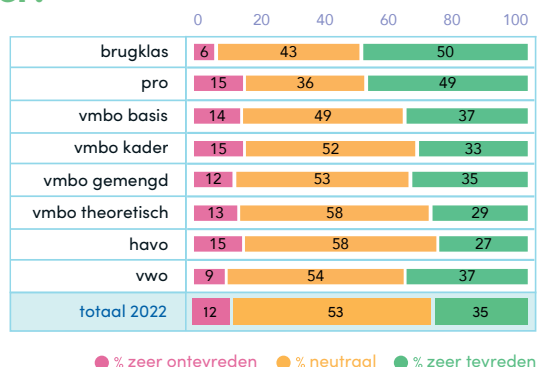
Figuur 9.2: Is door corona het rapportcijfer dat je net voor jouw school hebt gegeven (veel) hoger, hetzelfde, of (veel) lager dan normaal?*

De meeste leerlingen geven aan dat het rapportcijfer dat ze gaven niet is veranderd door corona (gemiddeld 59%). Een derde geeft aan dat zij een lager cijfer hebben gegeven door corona en acht procent denkt dat hun cijfer door corona juist hoger is uitgevallen. Het gemiddelde rapportcijfer is dit jaar iets lager dan vorig jaar. Het zou kunnen dat dit te maken heeft met corona, maar uit de data blijkt dat de antwoorden op deze controlevraag geen duidelijk verband hadden met de daadwerkelijk gegeven rapportcijfers. Dit kan betekenen dat de vraag niet door iedereen op de juiste manier is ingevuld. Bovendien is het verschil in rapportcijfer met vorig jaar maar heel klein (0,08 procentpunt). We kunnen dus niet met zekerheid zeggen dat corona invloed heeft gehad op de algemene tevredenheid van scholieren.

De meeste leerlingen denken dat zij door corona geen ander rapportcijfer aan hun school hebben gegeven

9.3 Welke omstandigheden hebben de meeste invloed op het rapportcijfer?

In eerste instantie hebben we voor het rapportcijfer gekeken naar gemiddelden (figuur 9.3). Om meer grip te krijgen op wat nu bepaalt of scholieren tevreden zijn of niet, vergelijken we ook drie verschillende groepen: zeer tevreden leerlingen die hun school een 7,5 of hoger geven, 'neutrale' leerlingen die hun school een cijfer tussen de 5,5 en 7,5 geven en ontevreden leerlingen die een 5,5 of lager geven. In figuur 9.3 is de verdeling hiervan per onderwijssoort weergegeven. Hierin is te zien dat brugklassers het vaakst zeer tevreden en het minst vaak ontevreden zijn. Havisten zijn juist het minst vaak zeer tevreden. Bovendien blijkt dat leerlingen in het eerste leerjaar het vaakst zeer tevreden zijn (57%) en het minst vaak ontevreden (5%) en dat leerlingen in de vierde en vijfde klas het minst vaak zeer tevreden zijn (beide 19%) en het vaakst ontevreden (18 en 17%).

Figuur 9.3: Percentage ontevreden (5,5 of lager), neutraal (hoger dan 5,5 & lager dan 7,5) en zeer tevreden (7,5 of hoger) scholieren

Vervolgens hebben we het rapportcijfer dat scholieren hun school gaven in een 'regressiemodel' gestopt om te kijken welke leerlingkenmerken en tevredenheidsaspecten het sterkst bepalend zijn voor een hoog cijfer. Het statistische programma zet deze kenmerken en aspecten op volgorde van meest naar minst bepalend. Hieruit blijkt dat de volgende tevredenheidsaspecten (in volgorde van belangrijkheid) een rol spelen bij de hoogte van het rapportcijfer (hoe tevredener leerlingen op deze vragen zijn, hoe hoger het rapportcijfer voor de school):

- Ben je tevreden over de sfeer op je school?
- Heb je het naar je zin op school?
- Ben je tevreden over wat je leert op school?
- Gaan leraren goed met je om?
- Doet de school iets met de mening of ideeën van leerlingen?
- Ben je tevreden over je mentor?
- Ben je tevreden over de plek(ken) waar je pauze kunt houden?
- Zijn de regels op je school duidelijk?
- Ben je tevreden over de extra activiteiten buiten de les?
- Helpt de school jou, naast het begrijpen van de lesstof, ook met andere vaardigheden?

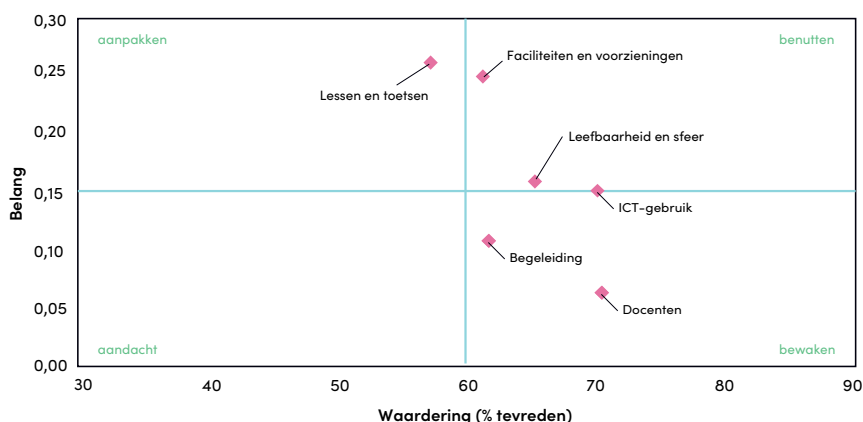
Dezelfde analyse is gedaan om te bepalen welke leerlingkenmerken de meeste invloed hebben op de kans om tot de meest tevreden groep te horen. Daaruit blijkt dat:

- hoe hoger het leerjaar, hoe lager het rapportcijfer is dat leerlingen geven;
- leerlingen in de brugklas en het vwo, geven vaker een hoger rapportcijfer dan havisten;
- meisjes geven vaker een hoger rapportcijfer dan jongens.

Ten slotte blijkt dat leerlingen met een ondersteuningsbehoefte vaker een lager rapportcijfer aan hun school geven dan leerlingen zonder ondersteuningsbehoefte.

9.4 Investeren in plezier

Waar kunnen scholen het beste beginnen als zij hun leerlingen met meer plezier naar school willen laten gaan? Met de prioriteitenmatrix laten wij in dit onderdeel een manier zien om prioriteiten te stellen (figuur 9.4). De statistische aansturing om zo'n matrix uit te draaien is wellicht wat ingewikkeld, maar de uitkomst ervan is erg duidelijk en eenvoudig te interpreteren.

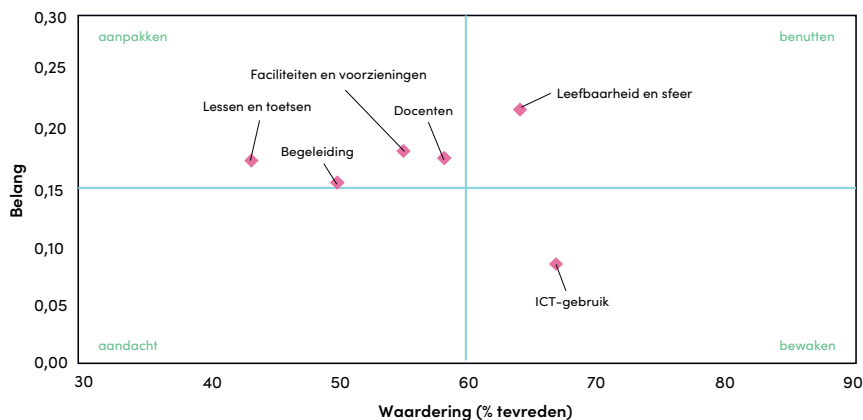

Figuur 9.4: Prioriteitenmatrix voor het praktijkonderwijs

De matrix zet het relatieve belang van de verschillende totaaloordeelen voor het al dan niet met plezier naar school gaan (rapportcijfers) af tegen de waardering; in dit geval het gemiddelde percentage positieve scholieren op de totaaloordeelen. In een matrix worden het belang en de waardering samen in een figuur gezet (zie matrixen op de komende pagina's). Zo staat er een indeling in vier vlakken: aanpakken, aandacht, bewaken en benutten. Hoe hoger een punt in het vierkant staat, hoe groter het belang van die score is: hoog belang betekent dat de score een relatief sterke invloed heeft op het al dan niet tevreden zijn. En hoe verder een punt aan de rechterkant van de figuur staat, hoe hoger de waardering van die score; dus hoe hoger het gemiddelde percentage tevreden scholieren.

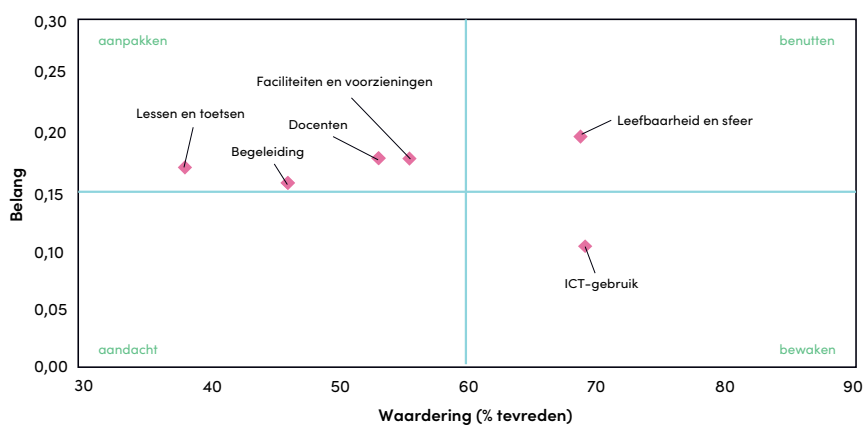
Concreet betekent aanpakken (linksboven) dus dat de score op het totaaloordeel veel invloed heeft op de tevredenheid, maar dat scholieren er niet zo tevreden over zijn. Wanneer er een punt in dit vlak staat is er dus actie van de school gewenst. In het vlak linksonder bevinden zich punten waar scholieren niet tevreden over zijn, maar die ook niet erg belangrijk zijn voor de algehele tevredenheid. Het is als school wel goed om hier aandacht aan te besteden, maar het heeft een minder hoge prioriteit. Aspecten die een school moet bewaken bevinden zich rechtsonder. Dit betekent dat de waardering van deze aspecten goed is, maar dat ze geen grote invloed hebben op de tevredenheid. En ten slotte staan in het 'benutten' vak (rechtsboven) de aspecten die belangrijk zijn voor de tevredenheid, en waarover scholieren ook aangaven tevreden te zijn. Deze aspecten zijn de pluspunten van de school. In de onderstaande figuren is voor elk onderwijstype (praktijkonderwijs, vmbo, havo, vwo) een prioriteitenmatrix gemaakt.

In figuur 9.4 is de matrix voor het praktijkonderwijs getoond. Er is één thema waarbij het voor scholen verstandig is om actie te ondernemen ('aanpakken'): lessen en toetsen. Dit thema is belangrijk voor het schoolplezier van leerlingen, maar zij zijn hier niet heel positief over. Een verbetering op dit thema zou er dus voor zorgen dat leerlingen met meer plezier naar school gaan. Wat er goed gaat in het praktijkonderwijs, staat in de rechterhelft van de matrix. Bij 'benutten' zien we dat de thema's faciliteiten en voorzieningen en leefbaarheid en sfeer belangrijk zijn voor leerlingen, en dat zij hier ook tevreden over zijn. Dat is positief! Begeleiding, docenten en ICT-gebruik zijn iets minder van belang, maar ook hier zijn scholieren redelijk tevreden. Deze punten staan bij 'bewaken'.

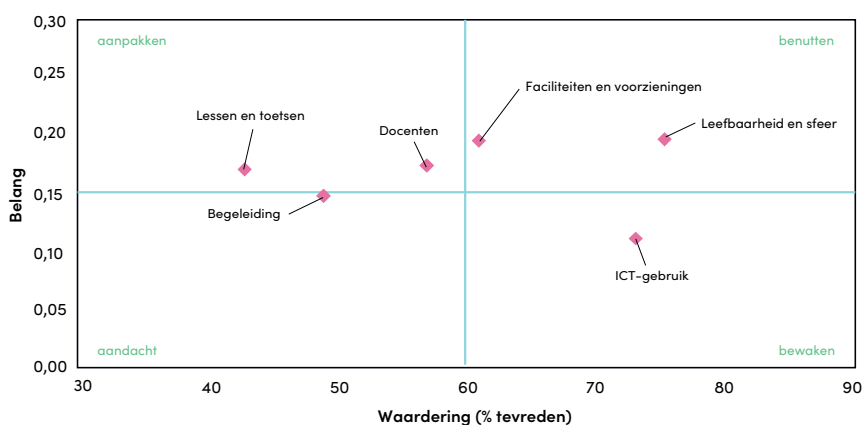
Figuur 9.5: Prioriteitenmatrix voor het vmbo

De matrix voor het vmbo laat zien dat er daar wat meer aandachtspunten zijn: bij 'aanpakken' staan de thema's lessen en toetsen, begeleiding, faciliteiten en voorzieningen, en docenten (figuur 9.5). Leerlingen in het vmbo zijn hier dus wat minder tevreden over, terwijl deze onderwerpen wel belangrijk zijn voor hun schoolplezier. Hier liggen dus belangrijke verbeterpunten. Sterk punt binnen het vmbo is het thema leefbaarheid en sfeer. Ook ICT-gebruik wordt positief gewaardeerd (maar is minder van belang).

Figuur 9.6: Prioriteitenmatrix voor de havo

Bij havisten komen dezelfde punten bij 'aanpakken' naar voren als bij het vmbo; deze thema's verdienen dus ook op de havo meer aandacht (figuur 9.6). Leefbaarheid en sfeer staat net als bij het vmbo bij 'benutten' (sterk punt), en ICT-gebruik bij 'bewaken'.

Figuur 9.7: Prioriteitenmatrix voor het vwo

Ten slotte nog de matrix voor het vwo (figuur 9.7). Hier is te zien dat de thema's lessen en toetsen en docenten, en (in iets mindere mate) begeleiding wat meer aandacht zouden moeten krijgen. Faciliteiten en voorzieningen en daarnaast ook zeker de leefbaarheid en sfeer zijn sterke punten van het vwo: over deze thema's zijn leerlingen relatief tevreden en ze hebben ook veel invloed op hun schoolplezier.

9.5 Samenvatting

In dit hoofdstuk stond het eindoordeel van leerlingen over hun school centraal. De algemene tevredenheid is dit jaar iets lager dan vorig jaar: een 6,8 in plaats van een 6,9. Dat is gelukkig nog wel een ruime voldoende. Er zijn geen hele duidelijke aanwijzingen dat corona invloed heeft gehad op het rapportcijfer; bovendien is het verschil met vorig jaar maar klein.

De kans op een hoog rapportcijfer voor de school is met name afhankelijk van hoe positief leerlingen zijn over de sfeer op school, of zij met plezier naar school gaan, of ze tevreden zijn met wat ze op school leren en hoe docenten met leerlingen omgaan. Daarnaast geldt (net als in de vorige metingen) dat brugklassers en vwo'ers vaker een hoog rapportcijfer geven dan havisten, dat hogere leerjaren lagere cijfers geven dan lagere leerjaren en dat meisjes hogere cijfers geven dan jongens. Bovendien blijkt dat leerlingen met een ondersteuningsbehoefte vaker een lager rapportcijfer geven aan hun school.

Aan het eind van het hoofdstuk zijn prioriteitenmatrixen opgenomen, één voor elke onderwijssoort. Met dit instrument kun je zien waar jouw school aandacht aan moet besteden om te zorgen dat leerlingen met meer plezier naar school gaan. Lessen en toetsen kwam hier vaak naar voren als verbeterpunt, en leefbaarheid en sfeer was steeds een thema waar het op school wel goed mee zat.

Extraartjes

Bijlagen

Bijlage A: Deelnemende scholen

Netto respons per school LAKS-monitor 2022

Brin	Naam school	Brin	Naam school
00IP	KSH	17BZ	OOZ
00LJ	Christelijk College Schaersvoorde	17IM	OBC Bemmel
00PJ	Erasmus College	18BR	Praktijkonderwijs Assen
00ZD	Bonhoeffercollege	18TR	Onderwijsgroep Zuid Hollandse Waarden
01EO	Purmerendse Scholengroep	18UZ	PrO Stadskanaal
01FY	Augustinianum	18XU	Beatrix College
01IW	Dongemond College	19IP	Rembrandt College
01KL	Maritieme Academie Harlingen	19IW	RSG Wolfsbos
01LZ	Eerste Christelijk Lyceum	20BC	Oranje Nassau College
01MB	Alfrink College	20BV	Praedinius Gymnasium
01MO	Trevianum Scholengroep	20CP	Nehalennia SSG
01NJ	Terra	20DH	Kompaan College
01VJ	Etty Hillesum Lyceum	20EI	Vathorst College
02CI	Insula College	20JX	OMO Scholengroep Helmond
02DZ	Sint Stanislascollege	20KA	Scholengemeenschap Groenewald
02IC	RGO	20LA	Esdal College
02ME	Tabor College Oscar Romero	20LL	Bouwens van der Boijecollege
02NZ	Kompaan College	20MH	Jac. P. Thijssse College
02QP	Willibrord Gymnasium	21EX	Theresialyceum
02QQ	HAVO Notre Dame des Anges	21GU	Edith Stein College
02TZ	St. Michaël College	21GU	College St.-Paul
02UC	Atheneum College Hageveld	23JA	Grafisch Lyceum Rotterdam
02VA	Roelof van Echten College	25EF	Stichting Clusius College
02ZR	Het College	25GF	Dendron College
03AQ	Open Schoolgemeenschap Bijlmer	25GV	Stichting Aeres Groep
03FO	CVO 't Gooi	25MB	Montessori College Eindhoven
03KN	Pius x-College	26HL	Terra Nigra
04DS	Trevianum Scholengroep	26KR	MaxX
05AV	Twents Carmel College	26MJ	Laurentius Praktijkschool
07BQ	Trevianum Scholengroep	26MP	De Noordhoek
07FO	Praktijkschool Westfriesland	27MD	Kennemer College mavo-havo
09VG	Reeshof College	27VD	Stichting Aeres Groep
10JY	Kolom Praktijkcollege Het Plein	27VG	Porta Mosana College
11AI	Gooise Praktijkschool	27VG	VMBO Maastricht (SMC)
12IR	De Nieuwe Veste	29VW	HPC Charlois
13EB	Praktijkonderwijs Zutphen	29VX	HPC Zuidwijk
13OR	Goese Lyceum	29VY	RSG Tromp Meesters Pro-school
14LF	Jan van Brabant College	29VZ	HPC Centrum
15DN	De Boog	30BC	SintLucas
15NY	Curio praktijkschool Breda		
15QW	RGO		
16AW	OSG Echnaton		
16MQ	Koning Willem II college		
16NK	Vrijeschool Zutphen VO		
16PA	Christelijk Gymnasium Utrecht		

Bron: LAKS-monitor 2022

Bijlage B: Respons naar achtergrondkenmerken

Tabel B.1: Verdeling respons naar leerjaar

	Aantal	%
Leerjaar 1	13.085	26,8
Leerjaar 2	11.162	22,9
Leerjaar 3	10.303	21,1
Leerjaar 4	9.268	19,0
Leerjaar 5	3.778	7,7
Leerjaar 6	1.169	2,4
Totaal	48.765	100,0

Bron: LAKS-monitor 2022

Tabel B.2: Verdeling respons naar niveau

	Aantal	%
Brugklas (combinatieklassen/ nog geen leerweg gekozen)	5.112	10,0
Pro	2.460	4,8
Vmbo basis	3.670	7,2
Vmbo kader	6.846	13,4
Vmbo gemengd	3.245	6,4
Vmbo theoretisch	8.042	15,8
Havo	10.488	20,5
Vwo	11.176	21,9
Totaal	51.039	100,0

Bron: LAKS-monitor 2022

Tabel B.3: Verdeling respons naar geslacht

	Aantal	%
Man	23.966	47,0
Vrouw	25.352	49,7
Anders	799	1,6
Dat wil ik niet zeggen	922	1,8
Totaal	51.039	100,0

Bron: LAKS-monitor 2022

	Aantal	%
Bouwen, Wonen en Interieur	345	6,0
Dienstverlening en Producten	610	10,6
Economie en Ondernemen	443	7,7
Groen	1.575	27,3
Horeca, Bakkerij en Recreatie	260	4,5
Maritiem en Techniek	67	1,2
Media, Vormgeving en ICT	328	5,7
Mobiliteit en Transport	126	2,2
Produceren, Installatie en Energie	338	5,9
Zorg en Welzijn	1.320	22,9
Combinatieprofiel	19	0,3
Onbekend	333	5,8
Totaal	5.764	100,0

Bron: LAKS-monitor 2022

Tabel B.5: Verdeling respons naar havo-/vwo-profiel

	Aantal	%
CM	989	10,6
EM	3.190	34,2
NG	2.186	23,4
NT	1.408	15,1
EM / CM	184	2,0
NT / NG	1.242	13,3
NT / EM	37	0,4
NG / EM	36	0,4
NT / CM	3	0,0
NG / CM	10	0,1
Ik heb nog geen profiel gekozen	38	0,4
Totaal	9.323	100,0

Bron: LAKS-monitor 2022

Tabel B.6: Verdeling respons naar provincie

	Aantal	%
Drenthe	4.092	8,0
Flevoland	1.681	3,3
Fryslân	1.062	2,1
Gelderland	4.124	8,1
Groningen	357	0,7
Limburg	5.043	9,9
Noord-Brabant	10.303	20,2
Noord-Holland	12.055	23,6
Overijssel	3.479	6,8
Utrecht	2.134	4,2
Zeeland	153	0,3
Zuid-Holland	6.556	12,8
Totaal	51.039	100,0

Bron: LAKS-monitor 2022

Tabel B.7: Verdeling respons naar schoolgrootte

	Aantal	%
0-250 leerlingen	3.524	6,9
251-500 leerlingen	9.266	18,2
501-1000 leerlingen	11.224	22,0
1001-1500 leerlingen	17.215	33,7
1501-2000 leerlingen	9.810	19,2
Totaal	51.039	100,0

Bron: LAKS-monitor 2022

Bijlage C: Indeling in thema's

Tabel C.1: Clusterindeling LAKS-monitor 2022

Cluster	Cronbach's alpha
Lessen en toetsen • Ben je tevreden over wat je leert op school? • Doe je verschillende dingen in een les? • Vertellen je leraren je duidelijk hoe je een opdracht of toets hebt gemaakt? • Sluiten de toetsen aan op wat je hebt geleerd in de lessen? • Worden verschillende vakken op elkaar afgestemd? • Is dat wat je leert op school nuttig voor als je van school af gaat?	0,72
Begeleiding • Helpt de school je met het kiezen van een volgende studie of werk? • Doe je verschillende dingen in een les? • Ben je tevreden over je mentor? • Krijg je hulp als je problemen hebt met leren? • Helpt de school je goed als je persoonlijke problemen hebt? • Helpt de school jou, naast het begrijpen van de lesstof, ook met andere vaardigheden?	0,75
ICT-gebruik in de klas • Werken computers, laptops of tablets goed op je school? • Ben je tevreden met het gebruik van computers of digibord in de les?	0,49
Docenten • Helpen leraren je om je best te doen op school? • Letten je leraren op wat je goed en niet zo goed kunt? • Kunnen je leraren goed uitleggen? • Gaan leraren goed met je om? • Hebben leraren genoeg tijd voor je?	0,80
Faciliteiten en voorzieningen op school • Ben je tevreden over de extra activiteiten buiten de les? • Vertelt de school leerlingen de belangrijke dingen die op school gebeuren? • Zijn de regels op je school duidelijk? • Heb je op school toegang tot boeken, computers of andere lesmaterialen om je schoolwerk goed te kunnen doen? • Ben je tevreden over de plek(ken) op school waar je rustig kunt leren? • Ben je tevreden over de plek(ken) waar je pauze kunt houden?	0,71
Sfeer en veiligheid • Ben je tevreden over de sfeer op je school? • Vind je het leuk om met andere leerlingen van je school om te gaan? • Heb je het naar je zin op school? • Voel je je veilig op school?	0,71
Lessen en toetsen • Ben je tevreden over wat je leert op school? • Doe je verschillende dingen in een les? • Vertellen je leraren je duidelijk hoe je een opdracht of toets hebt gemaakt? • Ben je tevreden met wat je school doet tegen pesten?	0,72

Bron: LAKS-monitor 2022

Bijlage D: Vragenlijst

De leerlingenraad, het LAKS en jouw school willen graag weten hoe jij denkt over jouw onderwijs.

Door deze vragenlijst in te vullen geef je toestemming aan het LAKS om jouw antwoorden anoniem te verwerken en naar je school & leerlingenraad te sturen. Niemand kan zien welke antwoorden van jou zijn.

Algemeen

1. Ik ben een:
 - a. Man
 - b. Vrouw
 - c. Anders
 - d. Dat wil ik niet zeggen

2. In welk leerjaar zit je?
 - a. 1
 - b. 2
 - c. 3
 - d. 4
 - e. 5
 - f. 6

3. Welke onderwijssoort volg je?
 - a. Praktijkonderwijs
 - b. Brugjaar (combinatieklassen vmbo/havo en havo/vwo)
 - c. Vmbo brugjaar (leerjaar 1 of 2 van vmbo, maar leerweg nog niet gekozen)
 - d. Vmbo basis
 - e. Vmbo kader
 - f. Vmbo gemengd
 - g. Vmbo theoretisch
 - h. Havo
 - i. Vwo (atheneum)
 - j. Vwo (gymnasium)

4. [V3.07 EN V2.03 of V2.04] Welk profiel heb je gekozen?
 - a. Techniek
 - b. Zorg en welzijn
 - c. Economie
 - d. Groen / Landbouw
 - e. Ik heb (nog) geen profiel gekozen
 - f. Anders

5. [V3.04 t/m V3.06 EN V2.03 of V2.04] Welk profiel heb je gekozen?
 - a. Dienstverlening en producten
 - b. Zorg en welzijn
 - c. Groen
 - d. Economie en ondernemen
 - e. Produceren, installeren en energie
 - f. Bouwen, wonen en interieur
 - g. Horeca, bakkerij en recreatie
 - h. Mobiliteit en transport
 - i. Media, vormgeving en ICT
 - j. Maritiem en Techniek
 - k. Ik doe twee profielen tegelijk
 - l. Ik heb nog geen profiel gekozen
 - m. Anders

6. [V5.11] Welk eerste profiel heb je gekozen?
 - a. Dienstverlening en producten
 - b. Zorg en welzijn
 - c. Groen
 - d. Economie en ondernemen
 - e. Produceren, installeren en energie
 - f. Bouwen, wonen en interieur
 - g. Horeca, bakkerij en recreatie
 - h. Mobiliteit en transport
 - i. Media, vormgeving en ICT
 - j. Maritiem en Techniek

7. [V5.11] Welk tweede profiel heb je gekozen?
 - a. Dienstverlening en producten
 - b. Zorg en welzijn
 - c. Groen
 - d. Economie en ondernemen
 - e. Produceren, installeren en energie
 - f. Bouwen, wonen en interieur
 - g. Horeca, bakkerij en recreatie
 - h. Mobiliteit en transport
 - i. Media, vormgeving en ICT
 - j. Maritiem en Techniek

8. [V3.08 t/m V3.10 EN V2.04 t/m V2.06] Welk profiel heb je gekozen?
 1. Cultuur en Maatschappij
 2. Economie en Maatschappij
 3. Natuur en Gezondheid
 4. Natuur en Techniek
 5. Economie en Maatschappij / Cultuur en Maatschappij
 6. Natuur en Techniek / Natuur en Gezondheid
 7. Natuur en Techniek / Economie en Maatschappij
 8. Natuur en Gezondheid / Economie en Maatschappij
 9. Natuur en Techniek / Cultuur en Maatschappij
 10. Natuur en Gezondheid / Cultuur en Maatschappij
 11. Ik heb nog geen profiel gekozen

9. Helpen leraren je om je best te doen op school?
 1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel

10. Letten je leraren op wat je goed en niet zo goed kunt?
 1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel

11. Ben je tevreden over wat je leert op school?
 1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel

12. Doe je verschillende dingen in een les?
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
13. Werken computers, laptops of tablets goed op je school?
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
 6. Niet van toepassing
14. Ben je tevreden met het gebruik van computers of digibord in de les?
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
 6. Niet van toepassing
15. Bespreken leraren wel eens het nieuws in de lessen?
(Bijvoorbeeld dingen uit het (jeugd)journaal, een nieuwswebsite of uit de krant)
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
16. Is dat wat je leert op school nuttig voor als je van school af gaat?
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
17. Ben je tevreden over de extra activiteiten buiten de les?
(Bijvoorbeeld schoolreisje, sportdag of bezoek aan museum)
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
 6. Niet van toepassing
18. Helpt de school je met het kiezen van een volgende studie of werk?
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
 6. Niet van toepassing

19. Kunnen je leraren goed uitleggen?
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
20. Ben je tevreden over je mentor?
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
21. Krijg je hulp als je problemen hebt met leren?
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
 6. Niet van toepassing
22. Vertellen je leraren je duidelijk hoe je een opdracht of toets hebt gemaakt?
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
23. Vertelt de school leerlingen de belangrijke dingen die op school gebeuren?
(Bijvoorbeeld nieuws over activiteiten, regels of lesuitval)
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
24. Doet de school iets met de mening of ideeën van leerlingen?
(Bijvoorbeeld via een leerlingenraad kunnen leerlingen inspraak hebben)
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
25. Ben je tevreden over de sfeer op je school?
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
26. Vind je het leuk om met andere leerlingen van je school om te gaan
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel

27. Heb je het naar je zin op school?
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
28. Voel je je veilig op school?
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
29. Zijn de regels op je school duidelijk?
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
30. Helpt de school je goed als je persoonlijke problemen hebt?
(Bijvoorbeeld gezondheidsproblemen, problemen thuis, ruzies)
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
 6. Niet van toepassing
31. Ben je tevreden met wat je school doet tegen pesten?
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
 6. Niet van toepassing
32. [≠V3.01] Ben je de afgelopen 3 maanden gepest op school?
(Bijvoorbeeld klas, schoolplein, kantine, wc's, gang)
1. Zeker wel
 2. Meestal wel
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal niet
 5. Zeker niet
33. [≠V3.01] Ben je de afgelopen 3 maanden online gepest door leerlingen van school?
(Bijvoorbeeld via WhatsApp, Instagram, Snapchat, Facebook)
1. Zeker wel
 2. Meestal wel
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal niet
 5. Zeker niet

34. [≠V3.01] Hebben leerlingen van je school je de afgelopen 3 maanden expres lichamelijk pijn gedaan?
1. Zeker wel
 2. Meestal wel
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal niet
 5. Zeker niet
35. [≠V3.01] Hebben leerlingen van je school je de afgelopen 3 maanden gediscrimineerd?
(Bijvoorbeeld gemeen doen om wie je bent, waar je vandaan komt, hoe je eruit ziet of door je geloof)
1. Zeker wel
 2. Meestal wel
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal niet
 5. Zeker niet
36. [V3.01] Helpt je school je bij het zoeken naar een stage?
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
 6. Niet van toepassing
37. [V3.01] Leer je op jouw stage dingen die handig zijn voor werken?
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
 6. Niet van toepassing
38. Sluiten de toetsen aan op wat je hebt geleerd in de lessen?
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
 6. Niet van toepassing
39. Helpt de school jou, naast het begrijpen van de lesstof, ook met andere vaardigheden?
(Bijvoorbeeld vinden van goede informatie, leren plannen, presenteren of hoe je goed met elkaar om kunt gaan)
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
40. Gaan leraren goed met je om?
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel

41. [Indien bovenbouw ((V2>03 en V3>07) ÓF (V2>02 en V3=04/05/06/07)) en ≠ V3.01]
Ben je tevreden over de begeleiding die je hebt gehad bij het kiezen van jouw profiel/vakkenpakket?
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
 6. Niet van toepassing
42. [Indien bovenbouw ((V2>03 en V3>07) ÓF (V2>02 en V3=04/05/06/07)) en ≠ V3.01]
Ben je tevreden over de voorbereiding op de eindexamens?
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
 6. Niet van toepassing
43. Hebben leraren genoeg tijd voor je?
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
44. Wordt er op school aan je gevraagd wat je van de lessen vindt?
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
45. Heb je op school toegang tot boeken, computers of andere lesmaterialen om je schoolwerk goed te kunnen doen?
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
46. Worden verschillende vakken op elkaar afgestemd?
(Bijvoorbeeld niet te veel grote opdrachten tegelijk)
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
47. [≠V3.01] Heb je een van de volgende leerproblemen, beperkingen of blijvende ziektes?
- Gedragsproblemen (bijv. ADHD, ADD of concentratieproblemen)
 - Autisme
 - Dyslexie of dyscalculie
 - Een blijvende ziekte of aandoening (bijv. migraine, eczeem, epilepsie of diabetes)
 - Een psychische aandoening (bijv. depressie, angststoornis of een eetstoornis)
 - Een beperking in beweging (bijv. niet goed kunnen lopen)
 - Een functionele beperking (dit is een beperking die voor jou het dagelijks leven moeilijker maakt, bijv. stotteren, blind zijn, doof zijn)
 - Een andere beperking of ziekte

1. Nee
 2. Ja
 3. Dit wil ik niet zeggen
48. [V47.02] Ben je tevreden over de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor jouw beperking?
(Bijvoorbeeld bij het maken van toetsen)
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
49. [≠V3.01] Ervaar je wel eens stress door school?
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
50. Is er een leerlingenraad op jouw school?
1. Nee
 2. Ja
 3. Weet ik niet
51. Kun je extra vakken of activiteiten volgen als je dat wilt?
(Bijvoorbeeld debatclub, schoolband of een extra taal)
1. Nee
 2. Ja
 3. Weet ik niet
52. Ben je tevreden over de plek(ken) op school waar je rustig kunt leren?
(Bijvoorbeeld Open Leercentrum, bibliotheek, aula of stilleruimte)
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
 6. Niet van toepassing
53. Is voor jou duidelijk waar of naar wie je toe moet als je een klacht hebt?
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
54. [Indien V3.03 t/m V3.07] Ben je tevreden over de beroepsgerichte praktijklessen?
1. Zeker niet
 2. Meestal niet
 3. Soms wel, soms niet
 4. Meestal wel
 5. Zeker wel
 6. Niet van toepassing

55. Ben je tevreden over de plek(ken) waar je pauze kunt houden?

1. Zeker niet
2. Meestal niet
3. Soms wel, soms niet
4. Meestal wel
5. Zeker wel

56. Wat voor rapportcijfer geef je jouw school?

[rapportcijfer: 1 – 10]

57. Is door corona het rapportcijfer dat je net voor jouw school hebt gegeven:

1. Veel hoger dan normaal
2. Iets hoger dan normaal
3. Hetzelfde als normaal
4. Iets lager dan normaal
5. Veel lager dan normaal

De extra vragen van individuele scholen (optioneel) worden hier geplaatst.

58. Wil je nog iets tegen jouw school zeggen?

[open invulveld]

Bijlage E: Bronnen

Per hoofdstuk verwijzen we bij **Kijk ook eens naar...** naar een aantal publicaties van LAKS. In deze bijlage zetten we alle bronnen nog eens op een rijtje, naar volgorde van verschijning in dit rapport.

- Infographic digitale leermiddelen - <https://www.laks.nl/wp-content/uploads/2022/03/Digitale-leermiddelen.pdf>
- Onderzoek prestatiedruk - <https://www.laks.nl/wp-content/uploads/2020/10/Rapportage-onderzoek-prestatiedruk-2020.pdf>
- Leerlingen evalueren docenten (LED) - <https://www.laks.nl/wp-content/uploads/2022/05/LED-beslisboom-nieuw.pdf>
- Checklist LOB - https://www.laks.nl/wp-content/uploads/2022/04/Checklist-LOB_-_LAKS_-_Digitaal-2.pdf
- Doorstroom flyer - <https://www.laks.nl/wp-content/uploads/2022/04/Doorstroom-flyer-.pdf>
- Onderzoek vertrouwensbanden - <https://www.laks.nl/wp-content/uploads/2022/06/Onderzoek-vertrouwensbanden.pdf>
- Leerlingenraadhandboek - <https://www.laks.nl/wp-content/uploads/2018/11/leerlingenraadhandboek.pdf>
- Leerlingenraadtrainingen - <https://www.laks.nl/meepraten-op-school/training-leerlingenraad/>
- Onderzoek leerlingenwelzijn (CJP & LAKS) - <https://www.laks.nl/projecten/welzijn-van-leerlingen-onderzoek-en-tips/>

Colofon

De LAKS-monitor 2022 is het tevredenheidsonderzoek van het Landelijk Actie Komitee Scholieren (LAKS) onder scholieren in het voortgezet onderwijs. Dit rapport met de landelijke resultaten van de LAKS-monitor 2022 is uitgegeven in juni 2022.

Algemene projectcoördinatie:

LAKS, Utrecht
Daniëlle van Leeuwen
Ferdie Adriaansen
Maarten de Vries
LAKS team

Onderzoek:

ResearchNed, Nijmegen
Danny Brukx
Anja van den Broek
Josien Lodewick
Tessa Termorshuizen
Anne Groot
Roos Geurts

Vormgeving:

De Staat van Creatie, Leeuwarden
Marije Bakker
Tarek Laarif
Jetze Paulusma

Druk:

PostFly, Amsterdam

De LAKS-monitor 2022 kon worden uitgevoerd dankzij een financiële bijdrage van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

© 2022 ResearchNed Nijmegen in opdracht van Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs. Alle rechten voorbehouden. Het is niet geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in publicaties zonder nauwkeurige bronvermelding. ResearchNed werkt conform de kwaliteitsnormen NEN-EN-ISO 9001:2015 voor kwaliteitsmanagementsystemen en NEN-ISO 20252:2019 voor markt-, opinie- en maatschappelijk onderzoek en NEN-ISO 27001:2017 voor informatiebeveiliging.

